

Брой 3 (1956)

Март 2019 г.

Година LX, ISSN-0205-0943

Цена 1 лв.

Туристическият вестник

www.btsbg.org

Издание на БТС

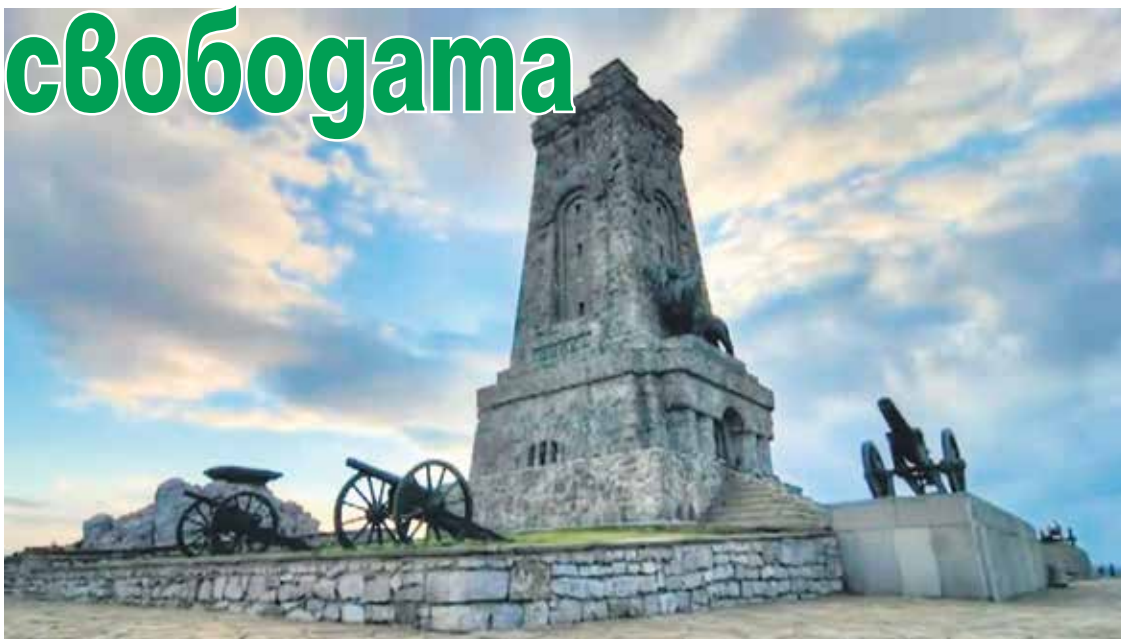
Пътищата на свободата

На 3 март празнуваме националния празник на България. Всъщност, ако се замислим за неговата историческа символика, лесно ще стигнем до извода, че в този ден ние празнуваме Деня на Свободата. На нашата, българската Свобода с главна буква, която тогава, на 3 март 1878 г., получаваме, по изразу на Вазов: „Нека тази свобода да ни бъде дар!“

На пръв поглед свободата сякаш е най-лесното нещо на света. Защото, също на пръв поглед, свободният човек е свободен да прави всичко, което му хрумне. Та нали затова е „свободен“ - за да е улеснен в изпълнението на своите желания! И тогава, когато се впусне да изпълнява желанията, които изпитва и към чиято реализация се стреми, внезапно се оказва, че тази „леснина“ на свободата

е само привидна. Защото пред желанията на човека изведнъж застават бариери, една след друга, чието преодоляване далеч не е лесно, а понякога и съвсем невъзможно. Така се случва и с България по пътищата, отворени пред нея от Свободата – искаме да присъединим своите братя от Македония, а не успяваме, искаме да побеждаваме – и го постигаме в десетки славни битки, но губим войните, в които участваме, и то до такава степен, че ни сполетяват две национални катастрофи. Както е известно, именно нещастията и пораженията карат човек да мисли – защото никой щастлив и правилно ли е това, но всеки нещастен е тормозен от тези въпроси, докато си поема гъх от сполетелите го беди.

Продължава на стр. 2

Трети март на връх Свети Илия

Родопска планина е позната планина. Тя носи в себе си енергия, каквато няма да усетите

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

София 1000, бул. „Васил Левски“ № 75, ет. 5, ПК 427
Тел.: 02/987 34 09, 02/930 06 48; факс: 02/987 69 41

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА ТД,
ЧЛЕНОВЕ НА СДРУЖЕНИЕ
„БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ“

ПОКАНА

Съгласно чл. 26 от ЗЮЛНЦ и чл. 32, ал. 2 от Устава на БТС Ви каним на 15 и 16 юни 2019 година от 11:00 ч. в залата на Специализирана болница за рехабилитация „Здраве“ ЕАД – Баня, ул. „Г. Раковски“ № 15, за участие в свикания от УС на БТС Извънреден конгрес на Сдружение „Български туристически съюз“ при следния дневен ред:

1. Приемане на отчет за дейността на БТС за 2017 и 2018 г.
2. Отчет за финансовата дейност на БТС за 2017 и 2018 г.
3. Приемане на бюджет за 2019 г.
4. Отчет на Инспектората на БТС за 2017 и 2018 г.
5. Избор на ръководни органи на БТС – Управителен съвет, Председател и Инспекторат, поотделно за всеки избор.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БТС:
(АЛЕКСЕЙ СТОЕВ)

никъде другаде. Сред впечатляващата си природа тя крие скални форми, светилища, окултни храмове, енергийни полета, исторически места и традиции.

Една от тези традиции, началото на която е поставено преди години от ТД „Родопея“, с. Ягодина, е в чест на Освобождението на България от турско робство и празника на дружеството на 3 март да се провежда туристически празник на историческия връх Св. Илия, извисяващ се над село Ягодина на 1560 м н.в. Събитието на радост, удоволствия и гордост!

Центърът на село Ягодина е огласен от осемте родопски каба гайди, под звуците на които се издига кръшно хоро. Всички гости и жители на селото с усмихнати лица и разветви знамена очакват

с трепет и вълнение старта на туристическия поход към върха. Часът е 10:00. Организаторите обявяват старт на състезанието по скоростно изкачване на връх Свети Илия. Първи стартираха учениците от 10 до 16 години, следвани от групите: 17 до 25 години; 26 до 50 години; 51 до 70 години и накрая групата над 70-годишните. След приключване на стартиращите в състезанието всички желаещи потеглиха към българската твърдина - връх Свети Илия, водени от българския трибагреник и знамето на ТД „Родопея“. Слънчевата утрин подсилваше празничното настроение. На седловината под върха пешеходниците бяха посрещнати с ароматен мурсалски чай.

Продължава на стр. 2

**АБОНИРАЙТЕ СЕ
ЗА ВЕСТНИК
„ЕХО“**
ЗА ДА БЪДЕТЕ
ЧАСТ ОТ ТУРИЗМА

№ **255**
В каталога на Български пощи
или в Централата на БТС

Пътищата на свободата

Продължение от стр. 1

Така стигаме до извода, че свободата трябва да бъде осмислена, преди да бъде използвана. Преди да употребим възможностите, които ни дава тя, е необходимо да обмислим тези възможности и да си зададем най-важния въпрос: а какво ще стане после, какъв ще е резултатът от реализацията на нашите желания, породени и подарени ни от свободата? Защото собственият ни горчив опит учи: на онзи, който

не мисли предварително какво да прави със свободата, независимо дали му е „дарена“, или сам си я е извоювал, неизбежно му се налага да мисли за това, след като вече е изпил горчивата чаша на поражението – също както се налага на нас след Междусъюзническата война и след позора на Ньойския договор след Първата световна война, и подир толкова злощастни исторически перипетии в последвалия наш исторически път.

И се оказва, че свободата, с която разполагаме, не е само

възможност – но и опасност. Да, тя е възможност да направим нашите исторически стъпки по свой избор – но и опасност да направим погрешен избор, подир който неизбежно следва и наказанието, което ни налага Историята. А погрешният избор е логичният резултат от прибързаната употреба на свободата, от нейното ентусиазирано използване за недостатъчно обмислените ни и лошо преценени желания. Както казва Кант в „Критика на способността за съждение“: „Енту-

сiazмът може да се сравни с безумието.“

Както виждаме от този цитат, ние, българите, не сме първите, а вероятно едва ли сме и последните заслепени от ентусиазма си, предизвикан от блясъка на Свободата. Устремени към „идеалните“, също по Кант, възможности, предлагани ни от нея, нерядко сме изпадали в ентусиазъм, близък до „безумие“. В нашия случай, а и не само в нашия, това ни е довеждало до погрешни исторически преценки и неправилен исторически из-

бор – подир което е следвало и съответното наказание, налагано ни от Историята.

Единственият възможен и правилен извод е, че трябва повече да мислим за свободата, да разсъждаваме за нея и да я преценяваме, а по-малко да се поддаваме на ентусиазираните съблазни, които тя ни предлага.

Честит ни национален празник 3 март – Денят на Свободата!

Любомир Атанасов

Трети март на връх Свети Илия

Продължение от стр. 1

След кратка почивка потеглиха към върха, където се проведе тържествената част. Приветствия поднесоха Зорница Радонова – изпълнителен секретар на БТС, Снежана Кукунджиева – член на УС на ТД „Родопия“, а Сашо Лянгов, жител на селото, в стихотворна форма поздравиха присъстващите. Четвъртокласникът Михаил Терзиев вдъхновено изрецитира „Аз съм българче“. Гръмна и черешовото топче. Засвириха гайдите, изви се голямо хоро, водено от изпълнителния секретар на БТС Зорница Радонова. След приключване на тържествената част всички се отправиха към заслона на седловината под върха, където получиха безплатен обяд. В 14:00 часа започна провеждането на състезателни-

те игри – „Скачане с чувал“, „Дърпане на въже“ и „Изпълнение на патриотична или планинска песен“.

Емоциите бяха големи, тъй като дълбокият и хлъзгав сняг затрудняваше участниците в игрите. След тяхното приключване се пристъпи към награждаване на победителите по възрастови групи, както следва:

Скоростно изкачване на връх Свети Илия

Група 10-16 години

1-во място – Моника Генчева – грамота и 50 лв.

Група 17-25 години

1-во място – Полина Костадинова – грамота и 50 лв.

Група 26-50 години

1-во място – Милкана Петрова – грамота и 50 лв.

Група 51-70 години

1-во място – Звездалина Георгиева – грамота и 50 лв.

Група над 70 години

1-во място – Радко Пашов – грамота и 50 лв.

Игра „Скачане с чувал“

До 10 години

Момчета

1-во място – Теодора Кетева от гр. Смолян – грамота и 10 лв.

Момчета

1-во място – Павлин Шалаков от с. Ягодина – грамота и 10 лв.

От 11 до 16 години

Момчета

1-во място – Йона Кукунджиева от с. Ягодина – грамота и 10 лв.

Момчета

1-во място – Ивайло Станев от гр. Варна – грамота и

10 лв.

Над 18 години

Жени

1-во място – Звездалина Георгиева от ТСЕ „Етрополе“ – грамота и 10 лв.

Мъже

1-во място – Марин Стоянов от ТСЕ „Етрополе“ – грамота и 10 лв.

Игра „Дърпане на въже“ – отборно

До 18 години

1-во място – отбор Ягодина – грамота и 50 лв.

Над 18 години

Мъже

1-во място – отбор на ТСЕ „Етрополе“ – грамота и 50 лв.

Жени срещу мъже

1-во място – отборът на жените, в който участваха представители от ТСЕ „Етрополе“, ТД „Мусала“ и ТСЕ „Погледец“, Бистрица – грамота и 50 лв.

Игра „Изпълнение на патриотична или планинска песен“

1-во място – ТСЕ „Етрополе“

ле” – грамота и 50 лв.

2-ро място – отборът от ТД „Алеко 1902“ – грамота и 40 лв.

3-о място – отборът „Хиланди песни чудесни“ – грамота и 30 лв.

Специална награда за много добро изпълнение получиха децата от с. Ягодина – по 20 лв. на дете.

Награда от 20 лв. получи най-възрастният турист, изкачил върха – Раденко Башков.

Наградите се връчиха от Зорница Радонова – изпълнителен секретар на БТС, и Сергей Генчев, член на УС на ТД „Родопия“.

В празника взеха участие представители от следните туристически дружества: ТСЕ „Етрополе“, ТД „Черноморски простори“ – Варна, ТД „Бунай“ – Панагюрище, ТД „Руен“ – Пловдив, ТД „Алеко 1902“ – Нова Загора, ТСЕ „Погледец“ – Бистрица, и ТД „Мусала“.

Всички дружества получи-ха грамота за участие.

Снежана Кукунджиева, член на УС на ТД „Родопия“, с. Ягодина

Генерална конференция на Сръбския планинарски съюз

На 2 март в гр. Ниш, Сърбия, се проведе Генерална конференция на Сръбския планинарски съюз. На нея бе отчетена дейността за 2018 г., бе представена Стратегия за развитието на Съюза, маркетинговите цели и приноса на всеки член на Управителния съвет, както и на комисиите, които работят в помощ на туристическите дружества.

На конференцията присъства Зорница Радонова – изпълнителен секретар на БТС. Тя поздравиха участниците и изказа впечатленията си от богатата и разнообразна дейност на Съюза в сферата на спортно-туристическите дейности.

Ямболските туристи ветерани отчетоха своята дейност

На 28 януари 2019 година се проведе отчетно събрание на Клуба на туристите ветерани „Любен Брънников“ – гр. Ямбол. В доклада за дейността на клуба, изнесен от неговия председател г-жа Златка Илиева, беше подчертано, че през отчетния период 01.01. - 31.12.2018 г. е извършена голяма и разнообразна дейност. Проведени бяха 54 различни прояви, в които са взели участие много от членовете на клуба, осъществени са 34 еднократни походи главно в Сливенския Балкан, до Бакаджица, до хижа „Люляците“ над Петолъчката, както и в Западна Странджа, разположена в южните райони на Ямболска област, и гр. С голям патриотичен заряд бяха походите в Сливенския Балкан. По неговите пътеки са вървели много български войводи. По тях са къртели стъпките на Панайот Хитов, на Хаджи Димитър, на Стоил войвода, на Иларион Драгостинов и др. Много от туристите от клуба през годината преминаха по маршрутите: Сливен – връх Българка, Драгиева чешма, местността Даула или Сливен – Карчаните; Сливен – Синият вир. Най-често походите бяха до Голяма чаталка и Карандила. С не по-малка патриотична насоченост бяха походите до Бакаджица край Ямбол, защото тук са бродили Индже войвода и Кара Колю.

Интересни бяха еднократните походи до манастира до

с. Златна ливада край Чирпан и до местността Каменната сватба в Сърнена Средна гора. В гр. Чирпан туристите посетиха къщата-музей на Пейо Яворов. В доклада си г-жа Илиева посочи и посещенията в с. Жеравна и околностите му. Всички с интерес разгледаха забележителностите на това старо възрожденско селище. Отговорникът по транспорта г-жа

Димка Теохарова редовно и навреме осигуряваше превоза за всички еднократни походи.

През изминалата 2018 година бяха проведени многобройни походи и във високите планини. Малка група беше в Югоизточна Рила по маршрута Якоруда – „Трещеник“ – хижа „Грънчар“ – Семково. Друга група с водач Валентин Живов беше в Пирин по маршрута Добринище – хижа „Гоце Делчев“ – хижа „Безбог“ – Попово езеро и обратно. Няколко човека от клуба посетиха Калоярския Балкан и преминаха през екопътеката край Мъжкия манастир, а на връщане посетиха рогната къща на поета-революционер Христо Ботев. Туристите Божидар Георгиев, Вълко и Елена Манолови се включиха с група деца от у-ще „П. Славеиков“ – Ямбол, в националния поход „По пътя на Ботевата чета – Козлодуй–Околчица“.

В доклада си г-жа Илиева посочи, че през отчетния период много от членовете на клуба бяха из западните планини – Осогово, Беласица и Витоша. Група туристи ветерани от Ямбол гостува на туристите в Кюстендил за „Празника на черешата“.

В доклада също така беше посочено, че през изминалата година бяха организирани празници по повод Бабинден, Осми март, Трифон Зарезан, Никулден, Коледа и Нова година. Особено вълнуващо беше тържеството, посветено на 90-годишнината на най-възрастния и дългогодишен турист ветеран Илия Георгиев.

Паметна ще остане екскурзията до Габрово и хижа „Узана“, в която се състоя приятелска среща с габровските туристи ветерани, а на връщане бяха посетени Соколякският манастир и „Етъра“. С голям интерес се проведе екскурзията до старите български столици Плиска и Преслав, както и до Магарския конник.

В доклада беше отделено внимание и на културната дейност на клуба. Дългогодишният турист ветеран Иван Димитров представи книгата си „Из дебрите на българските планини“, в която той споделя своите лични впечатления и преживявания в българските планини. Книгата бе представена от Тенко Тенев – председател на Дружеството на писателите в Ямбол. Присъстваха още Ви-

олета Димитрова – управител на издателство „Вилком“, както и представителите на регионалната библиотека „Г. Раковски“ Татяна Йовчева и Милена Стефанова. През отчетния период групово бяха посетени постановки на Ямболския драматичен театър и на гостуващи театри, както и на Бургаската опера, която често гостува в Ямбол.

По втора точка на събраниято доклад прочете Гинка Енчева, председател на Контролно-ревизионната комисия, която констатира, че скромните средства на клуба са изразходвани пестеливо и разумно.

Председателят на събраниято Дора Стойнова предостави думата на присъстващите за изказвания, препоръки и предложения, в които взеха участие Веса Манева, Иван Бараков, Божидар Георгиев, Жана Мингова и др.

Събраниято завърши със скромна почерпка и с пожелание за още по-разнообразна туристическа и културна дейност на ямболските туристи ветерани.

Иван Димитров,
член на КТВ „Л. Брънников“

60 години вестник „Ехо“

Птиците и хората

Птиците, казваше Ламар, си имат свой език и ако човек дълго се вслушва в тях, полета-лека започва да ги разбира. Не сте ли виждали как едно куче например проумява, когато му говориш? Е, защо тогава птичето да не направи същото, когато му върхлиш трохи, та нали е от същия свят, природния. А човекът откъде е? Пак от природния свят. Вслушай се в синигерите – имат си свои „гуми“, свой глас, за разлика от косовите или от тракането на щъркела например. Веднъж видях как един кос дълго се въртеше над гнездото си и жално цвърчеше, да, да, жално – бяха му взели рожбите. И досега не мога да забравя това.

Виж, друго е, ако се опиташ да запишеш с човешки думи този глас! Не можеш. Птиците имат по-съвършен език от човека, защото общуват чрез музиката...

Старецът седеше на обичайното си място до масата в кухнята и гледеше през прозореца. Сняг валеше, вратчетата прелитаха край снежните клони. Той им подхвърляше трохи, те пърхаха под прозореца и тогава започваше да им говори:

- Де-ге! Де-гу! Ду-гу... Гладни сте, а, ами елате в стаята. При мен е топло. И гъбен ке-

бап имам... Ду-гу! Де-гее!

Едно от птичетата се престаши и влезе. Той не мръдна, а продължи да говори на другите за купите със слама, за изворите, за други неговии си неща, даже това, че иска да напише още една книжка специално за тях.

Птичето се нахълва върху кухненската маса, а другите останаха отвън на терасата и не посмяха да влязат. На другата сутрин, щом изгря слънцето, Старецът отвори прозореца и излезе за дърва. Като се върна, заваря в стаята птиче.

- Същото – зарадва се той. – И птиците са като хората. Добър ли си с тях, отново ти идват на гости!

Веднъж два щъркела кацнаха в градината до ореха. Той ги видя и излезе бос навън. Като забелязаха, че идва такъв едър и с росна коса, те изтракаха с клюнове.

- Добре ге, идвам!

Но когато наближи съвсем до тях, приказвайки им, те изпляскаха с криле и отлетяха.

- Не ми разбраха езика – рече тъжно той и тръгна към въщи. - Чуждоземци са. А аз знам езика, че нали и други щъркели идват тук. Изглежда, че на тези им е за първи път!

Нели Дечева, зав. отгел
„Литература, изкуство и култура“, 1987-1992 г.

ОБЯВА

Туристическо дружество „Белите брези - Борово“, гр. Борово, обл. Русе, ще проведе Отчетно-изборно събрание на 22.03.2019 г. (ПЕТЪК - Първа пролет) от 17,30 ч. в Малкия салон на читалището в гр. Борово при следния дневен ред:

1. Приемане и освобождаване на членове на ТД „Белите брези - Борово“.
2. Отчет за работата на УС на ТД „Белите брези - Борово“ за изтеклия мандат.
3. Отчет на Инспектората за работата на УС за изтеклия мандат.
4. Разисквания по т. 2 и т. 3 и вземане на решения.
5. Избор на Управителен съвет на Дружеството.
6. Избор на членове на Инспектората на Дружеството.
7. Приемане на програма за работата на ТД през 2019 г. и бюджет за нейното осъществяване.
8. Избор на делегат за участие в Общото събрание на БТС.
9. Разни.

УС на ТД „Белите брези - Борово“, гр. Борово, обл. Русе

ПОКАНА

На 6 април от 11.30 часа в Дом на културата „Средец“ – ул. „Кракра“ № 2 А, Българският туристически съюз и Сдружението на туристическите хорове в България организират юбилеен концерт по повод 60 години туристическо хорово пее и 60 години от основаването на хор „Планинарска песен – Филип Аврамов“.

Каним всички, които обичат туристическото хорове пее, да присъстват на юбилейния концерт. Вход свободен.

Клуб „Пирински стражи“ колекционира върхове, езера и водопади

„Нашето хоби е да събираме върхове, езера и водопади“ – с това интересно хоби могат да се похвалят участниците в клуб „Пирински стражи“ към Трето ОУ „Братя Миладинови“ в гр. Гоце Делчев.

Членовете на единствения действащ ученически туристически клуб, създаден на територията на община Гоце Делчев, притежаващ своя идентичност, име, устав и символи – клуб „Пирински стражи“, за пореден път доказват, че са ненадминати в своята дейност.

Туристите изготвиха своите отчети за приключенията си из красивите български планини, в които е включена информация за изкачените планински върхове, посетени езера и водопади в България.

Зашеметяващ е техният брой – 35 изкачени върха в Пирин, Рила, Родопите, Славянка, Витоша, Врачанския Балкан; 44 посетени езера в Пирин и Рила; 51 водопада в Пирин, Рила и Родопите.

Много са посетените културно-исторически и природни обекти, сред които пещера „Ухловица“ в Родопите, Агушеви конаци – архитектурен и художествен паметник от национално значение от 1964 г. в с. Моголища, Байкушевата мура в Пирин, Самуиловата крепост, изворът на река Арда и много други.

Участията в национални походи и спечелени призови места в областни, национални и международни конкурси за литературно творчество, изобразително изкуство, фотография, екодизайн носят

още по-високо самочувствие на туристите. Участвайки в три последователни години в най-големия туристически поход в Европа – Националния туристически поход „По стъпките на Ботев и неговата чета Козлодуй – Околчица“, Пиринските стражи станаха единствените участници от община Гоце Делчев, които печелят 5 призови места – 2 първи и 1 второ за дисциплина и 2 трети за художествена самодейност, което е и прецедент в ученическата туристическа история на Гоце Делчев.

Участието в проекти също заема голяма част от ежедневието на туристите. Природозащитниците участват в проекта на Трето ОУ – „Успяваме заедно“, който е част от Националния конкурс „Посланици на здравето“. Това стана възможно, след като проектът на Трето ОУ бе одобрен за втора фаза на конкурса за тази година и по този начин той стана единственият одобрен проект, изпратен от училища от община Гоце Делчев, който ще се бори за призово място за втори пореден път.

Клубът отпразнува своя трети рожден ден през декември 2018 г. Участниците в клуба са на възраст от 9 до 14 години. През последните две години все повече родители се включили в клуба, като по този начин се обогатяват взаимоотношенията между ученик – родител – учител, което е и една от специфичните цели на клуба.

Важно е да се отбележи, че туристите осъществяват

походите си из България, самофинансирайки се – те не разполагат със собствен бюджет. Винаги обаче намират помощ и подкрепа от г-жа Халачева – директор на Трето ОУ, както и от приятели на клуба, за което са изключително благодарни.

Докосявайки се до планината, дишайки чист въздух, създавайки трайни приятелства, развивайки своята двигателна и физическа култура, придобивайки изключително полезни знания, младите туристи все по-добре се грижат за своето и чуждото здраве, разбират важността от водене на здравословен начин на живот и опазване на природата.

Похвални са инициативите на ентузиастичните туристи, сред които: „Ден на чая“, „Опознай своя роден край“, участие в Националната кампания „Да изчистим България заедно“, дейности по проект „Посланици на здравето“, отбелязване на важни годишнини в планината.

Любителите на планината са особено благодарни, че имат възможност да провеждат множество дейности и мероприятия с Дирекция „Национален парк „Пирин“, Дирекция „Национален парк „Рила“ и Българската федерация по туризъм. С тези институции планинарите са създали трайни партньорски и приятелски взаимоотношения. Дълъг е и списъкът с имената на хората от страната и чужбина, които ги подкрепят в начинанията им и се възхищават на дейностите им.

„До този момент ние ус-

появаме да изпълним, даже да надвишим броя на поетите и реализирани ангажменти, както и да постигнем целите си, което е много полезно за учениците. Надяваме се, че ще продължим с всички сили и ентузиазъм да развиваме способностите на нашите уч-

ници, както и да им помогнем да имат един по-добър старт в живота напред, изпълнен със здраве, знания, добронамереност и взаимопомощ – коментират ръководителите на клуба.

Славка Йостова

Ски ваканция с ТД „Стратеш“

За седма поредна година ТД „Стратеш“, Ловеч, проведе детски ски лагер за начинаещи и напреднали по време на междусрочната ваканция на учениците от 1 до 5 февруари в курортен комплекс Беклемето, Средна Стара планина, с 21 участници. Това

е максималният капацитет на наеманата в последните години добра почивна база на Института по планинско животновъдство и земеделие, гр. Троян, в близост до пистите.

Осигурени бяха ски, обувки и цеки от гардероба на комплекса. Подготовката на начи-

наещите млади скиори се водеше вешо, енергично и апостолски от председателя на ТД „Стратеш“ и на отряда на Планинска служба в Ловеч Светослав Генков. Напредналите бяха тренирани от опитната и всеотдайна Габриела Станкова. Настроението в лагера беше приятелско, духът – висок. Скиорите прекарваха по 7 часа ежедневно на пистите в непрекъснати упражнения и усъвършенстване на уменията. Тренировките започваха в 9 часа сутринта при всякакви метеорологични условия – слънце, вятър, мъгла. Прекъсваха за топъл обяд и кратка почивка и продължаваха от 13.30 следобед до края на работното време на влеките. Вечер край камината се провеждаха кратки теоретични занятия, разбор на деня, пишеха се вечните училищни домашни, зададени за ваканцията, и оставаха вре-

ме за игри на шах, табла, речене на кубчета „Рубик“, брейс-торм бокс, пееха се песни.

Часовете на пистите в чистия въздух на красивата природа, физическите усилия, добрият дневен режим с топла храна, пресни плодове и планински чай, щедро предоставяни от домакините Слави и Дочка, достатъчният сън създадоха чудесна ски ваканция. Лагерът приключи успешно за всички с изпит – викторина и раздаване на дипломи за индивидуално постигнато ниво на умения в карането на ски.

ТД „Стратеш“ провежда традиционно и летен туристически лагер за ученици през юли на хижа „Дерменка“. Тази година е планиран и пролетен детски туристически лагер за начинаещи възрастни в същата база на курорта Беклемето.

За пръв път в плана на дружеството беше включен от 16 до 20 февруари 2019 г. и ски лагер за начинаещи възрастни в същата база на курорта Беклемето.

Текст и снимка:
г-р Дарина Петрова

Никола Николов е носител на златна значка от Националното движение „Опознай България – 100 НТО“. Той е от Варна, на 10 години е и е ученик в IV „б“ клас в училище „Св. Климент Охридски“. Близо три години – от лятото на 2016 година, посещава туристическите обекти и събира печати. Първият му печат е от пещерата „Снежанка“. Любимите му места са връх Снежанка в Родопите, защото „мога да се кача на високо и да видя красотата на планината във всички посоки“, а другото е паметникът „1300 години България“ над Шумен заради мащабите му.

През 2019 г. се отбелязват 550 години от връщане мощите на свети Иван Рилски от Търновград в Рилската света обител

На 22 февруари във Военния клуб се създаде Национален инициативен комитет за отбелязване на 550 години от пренасяне на мощите на свети Иван Рилски от Велико Търново в Рилския манастир през 1469 година и провеждане на поклоннически поход „Светият път“, който ще стартира на 1 юли 2019 г. и ще завърши на 31 юли в Рилския манастир. Председател на Инициативния комитет стана проф. д-р Пламен Павлов.

Благодарение на усилията на Паскал Пиперков и Евзени Коев, които извършиха огромна проучвателска и организационна дейност, в Инициативния комитет се включиха представители на правителството, депутати, областни управители, кметове, научни работници, просветни дейци, писатели и журналисти, експерти, членове на туристически дружества, младежи. Сред тях бяха областният управител на област Велико Търново проф. д-р Любомира Попова и кметът на Велико Търново Даниел Панов, който през 2011 година подема идеята за възстановяване на поклонническия маршрут. Сред основните организатори са

Професионалната гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон“ и ТД „Академик – ВТУ“ – Велико Търново.

През изминалите три години са проведени поклоннически експедиции, които разкриват голямото култур-

на похода. Председателят на БТС проф. д-р Алексей Стоев заяви, че Сдружението поддържа този поклоннически маршрут, както и походите „По пътя на Ботевата чета – Козлодуй–Околчица“, „По стъпките на Апостола“, „По

но-историческо богатство в населените места по този маршрут. Те бяха включени в презентацията, която бе представена пред събралото се във Военния клуб множество от съмишленици. Специална покана бе отправена към БТС да стане съорганизатор

стъпките на четата на Цанко Дюстбанов“. Според него по този начин се дава мотив на младото поколение да бъде сред природата. „Светият път“ ще стане един от обектите в Националното движение „Опознай България – 100 НТО“, заяви той.

Походът ще се проведе под патронажа на вицепремиера Красимир Каракачанов. Това национално събитие ще обедини българите и чрез него ще се съхрани и обогати културно-историческото наследство по протежение на целия 570-километров маршрут, който преминава през 5 епархии, 20 общини (Велико Търново, Павликени, Свищов, Левски, Белене, Никопол, Плевен, Долни Дъбник, Луковит, Роман, Мездра, Враца, Своге, Нови Искър, София, Перник, Радомир, Дупница, Бобошево, Рила), 3 областни града, 70

селища и 4 природни парка. Без истинското духовно изживяване този поклоннически маршрут ще остане само туристически поход.

Това родолюбиво и свято начинание със своя богат духовен заряд е послание към младите хора и има силен възпитателен ефект. То е едно ново начало за развитие на културния, екологичния и поклонническия туризъм в България. Идеята е „Светият път“ да стане популярен поклоннически маршрут не само у нас, но и в чужбина.

Оказване на първа долекарска помощ на пострадал в планината

На 15.02.2019 г. в Посетителския център - гр. Златица, се проведе беседа на тема: „Оказване на първа долекарска помощ на пострадал в планината.“ Мероприятието се организира от Туристическо дружество „Свищи плаз-2013“ съвместно с „Планинска спасителна служба“ - отряд Пирдоп. Председателят на дружеството - Здравко Тодоров, откри събитието, като след това предостави думата на Стоян Зяпков, който запозна присъстващите с обхвата и темите на беседата. Петър Белишки, като член на дружеството и с дългогодишен опит в минното спасяване, човек, попадал неведнъж в ситуации да оказва първа долекарска помощ, започна разискването за това, какви са прави-

лата и стъпките за следване при оказване на първа помощ. Бяха засегнати теми, като: измръзвания, изгаряния, инсулт, инфаркт, ухапвания от насекоми, влечуги и др. животни, счулвания, повърхностни рани, кръвотечения и др. Описани бяха симптомите на различните ситуации и необходимите мерки за справяне в подобни ситуации. Планинските спасители г-н Никола Папучкиев, Стамен Василев, Ани Томева и Йордан Шопов разказаха за реални примери и ситуации, в които са попадали. Обърнаха внимание как „ако сме неподготвени, в желанието си да помогнем“ понякога се получава точно обратното. Показаха как се подхожда в случай на изпаднал човек в безсъзнание, методите за прилагане на непря-

съречен масаж и изкуствено дишане, като дадоха възможност на всеки един присъстващ, който изяви желание, да направи така наречения „CPR“ на манекен, любезно предоставен от „Минно-спасителна служба“ към „Дънди Прешъс Металс-Челопеч“. Младите туристи от ТД „Свищи плаз-2013“ практически усетиха колко е важно да се запази спокойствие и самообладание в подобни ситуации и имаха възможността лично да направят

кръвоспираща превръзка, обездвижване на счупен крайник и сърдечен масаж под наставленията на планинските спасители.

Туристическо дружество „Свищи плаз-2013“ приветства хората, посещаващи планински местности, хижи и върхове, и приканва за отговорно поведение в планината.

Стоян Зяпков,
планински спасител

In memoriam

На 6 март почина бившият конституционен съдия Димитър Гочев. На 27 февруари той навърши 83 г. Димитър Гочев бе изтъкнат юрист, който през последните години се издвигаше в публичното пространство с интервюта по актуални теми за Конституцията. Той е бил и член на Висшия съдебен съвет.

Роден е в София, завършва право в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1959 г. През 1960-1961 г. е стажант-адвокат в София, 1961-1963 г. работи в Окръжна строителна организация – София, 1963-1966 г. е юрисконсулт в ТКЗС в с. Горна Диканя, 1966-1990 г. – арбитър в Градския държавен арбитраж и Върховния държавен арбитраж в София, 1990-1994 г. – съдия, председател на отделение и заместник-председател на Върховния съд, 1992-1998 г. – съдия в Европейския съд за правата на човека в Страсбург. През 1994 г. става съдия в Конституционния съд, избран от квотата на Народното събрание.

Западен планинар, хорист в хор „Планинска песен – Филип Аврамов“ и Йодлеровия състав към него, дългогодишен член на УС на Българския туристически съюз и председател на Сдружението на туристическите хорове в България, Димитър Гочев беше личност, която буди уважение и респект.

Поклон пред светлата му памет!

От УС на БТС

Да съхраним българските обичаи

По инициатива на Клуба на жените туристки „Орлица“ към ТД „Орлово гнездо“ – Казанлък, и Общинска библиотека „Искра“ – Казанлък, се проведе среща с ученици от ОУ „Мати Болгария“ с класен ръководител Венцислава Чеперкова под надслов „ДА СЪХРАНИМ БЪЛГАРСКИТЕ ОБИЧАИ“.

На 14.02.2019 година по случай празника Трифон Зарезан учениците бяха запознати с легендата за Трифон и с ритуала по зарязването на лозята. Ритуалът нагледно беше пресъздаден от инженер Христо Гъев. Царят на

лозята, в лицето на Мартин Карауванов от 3-и „г“ клас, облечен в народна носия и носещ венец на Трифон от лозови пръчки и здравец, след зарязването на лозето заедно с останалите участници в ритуала отиват в неговия дом, където по стар български обичай са посрещнати с погача и богата трапеза от стопанката на дома в лицето на Тошка Тенева – секретар на ТД „Орлово гнездо“, също облечена в автентична народна носия. Веселието продължава до ранни зори под звуците на българска народна музика и с хора, водени от царя и девой-

ките в народни носии Дора Петрова, Божидара и Виктория Христова от 3-и „г“ клас.

Създамата се празнична атмосфера завладя присъстващите в залата на библиотеката.

Госпожа Костадинка Кънева от клуб „Орлица“ ни запозна с делото на Константин Философ, чиято кончина е на същата дата през 869 г.

Общинска библиотека „Искра“ бе подготвила почерпка за всички.

Христина Банова,
клуб „Орлица“,
гр. Казанлък

141 години от Освобождението на България

Туристи от ТД „Свищи плаз – 2013“ направиха поход до паметника на загиналите за свободата войници

На 3 март туристите от Туристическо дружество „Свищи плаз – 2013“, гр. Златица, съвместно с ученици от СОУ „Св. Паусий Хилендарски“, проведоха традиционен поход до паметника на загиналите в снежна буря войници и офицери в местността Хаджийца, подножието на връх Етрополска Баба (1787 м н.в.), Стара планина. Събитието е част от Календарния план на Дружеството и се провежда ежегодно.

На 3 март в 9:00 часа отпътувахме към китното село Буново, където поднесохме венец на паметника на руските войски в близост до центъра на селото. След кратка почивка и инструктаж в Туристическо-информационния център се отправихме по маршрута към хижа „Чавдар“ и билото на Балкана.

По пътя поздравихме осмелените се да скочат от жп моста с бърджи и алпиниста Дойчин Боянов, който по традиция ежегодно организира и издига българския трибагреник на това място. Походът продължи покрай корито-

то на река Буновчица и баражите ѝ. В миналото от края на селото покрай Буновчица на север били разположени многобройни воденици и тепавици, задвижвани от водната сила на реката. Днес следите на някои от тях все още се виждат на много места край пътя. Маршрутът ни продължава водоравно и по права линия на север, като минава под огромна, изсечена заради него скала, носеща името „Соколов камък“. Скалата е висока към 80-90 м и е широка около 50-60 м, а името ѝ идва от соколите, които в миналото свивали гнезда върху нея. Днес тя служи за тренировъчна скала на младите алпинисти.

Веднага след „Соколов камък“ и най-високия бараж се навлиза в просторно долино разширение, в което е водосливът на Буновска река с най-големия ѝ лъв приток – река Бучкатска. Въпреки възловото място, което заема, местността тук няма име. От поляната при водослива се открива панорама в североизточна посока към най-високия местен връх – Етрополска Баба, навесен над долината на река Бучкатска.

Оттук продължихме по пряката туристическа пътека през късия рид „Каменни поляни“ към крайната цел на маршрута – хижа „Чавдар“, и сетне местността Хаджийца. Пътеката тук е стръмна и няколко пъти спирахме за кратка почивка и да се подкрепим с шоколад и вкусни закуски, приготвени с много любов, специално за нас, от пекарна „Прованс“ в с. Чавдар.

В гората и по поляните пътеката се следва лесно, маркировката е достатъчно гъста, така че опасност от изгубване няма. След първия разклон стръмнината по билото постепенно намалява, като нагоре има черен път, който пътеката пресича на 4-5 места. След около 2 часа и половина преход от центъра на селото достигнахме до хижа „Чавдар“. Сградата е построена в покривата с вековна букова гора местност Вихрушки поляни, до извор с изобилна студена вода. Малка и китна двуетажна постройка е разположена сред красива гора.

Тук хижарят Иво ни посреща най-сър-

гечно с топла супа и домашен уют. Пихме по един топъл чай в компанията на представители от ТД „Зелена България“, под опеката на които е и хижа „Чавдар“.

След като отпочинахме подobaващо и събрахме сили, решихме да продължим към паметника на загиналите войници, намиращ се в подножието на връх Етрополска Баба. От хижа „Чавдар“ към главното било на планината се продължава в североизточна посока през изключително красива и силно разредена букова гора. Нагоре се върви по Хайдушката пътека, която пресича още няколко по-малки поляни.

Първата от тях се нарича „Полицата“ и до нея се достига само 5 минути след хижата. В горния край на поляната се намират останките на историческата Буновска мандра, край която през 1867 г. се състояла битката между обединените чети на Панайот Хитов и Филип Тотю и преследващата ги турска потеря от гр. Златица. „Полицата“ са всъщност няколко поляни, подредени една над друга, като полици на шкаф. Продължаваме по черен път на североизток и се изкачваме над горския пояс в билната местност Хаджийца, която представлява огромно, елипсовидно и напълно голо плато. Край пътеката стърчи само едно-единствено самотно дърво, кръстено от туристите „Заешкият храст“.

Брулени от вятъра, скоро излизаме на билото до паметника, в подножието на връх Баба над село Буново. Паметникът е издигнат на това място

в чест на загиналите през декември 1877 година над 840 руски войници и български опълченци, участвали в Руско-турската война.

По време на преминаването при връх Баба колоната е застигната от ужасна снежна буря. Измръзват много руски войници и български доброволци. Те загиват, затрупани в снега при преминаването на Стара планина. Войските са водени от ген. Виктор Дангевил. Медицинска помощ оказват българи доброволци, водени от лекаря Георги Цариградски. Надписът откъм лицевата страна на паметника гласи: „Тук на 28-и и 29-и декември 1877 г. колона руски войски под командата на генерал Дангевил премина Балкана от Етрополе към Буново. В похода взеха участие и 700 души българи, ръководени от г-р Цариградски. В снежната буря са загинали за нашата свобода 841 войници и 18 офицери.“ На обратната страна на паметника пише: „Ще минаат години и нашите потомци, посещавайки тези дивни планини, с гордост и тържество ще кажат, че тук са минали руските войски и са възкресили славата на Суворовските и Румянцевските богатири.“

Местните хора все още намират наоколо кости и патрони. Отдадохме почит и се отправихме по обратния път през вековните букови гори към с. Буново.

Текст: Ваня Велчева
Снимка: Стоян Зяпков

ТД „Свищи плаз – 2013“, гр. Златица

Мина Антонова от София е събрала 100 печата и 100 марки.

Участва в движението „Опознай България – 100 НТО“ от 2016 г., когато е посетила пещерата „Бачо Киро“. Хубав спомен у нея оставят Рилският манастир, Крушунските водопади, Дворецът в Балчик. Ще предаде любовта си към хубостите на България и на своята рождба, която очаква.

Самоков - хижа „Мальовица“

В началото на месец февруари в хижа „Мальовица“ бе монтирана информационна табела с т.нар. „липс чекър“ – устройство, което проверява дали са включени и работят нормално персоналните лавинни уреди на туристите и любителите на екстремни спортове. „Светне ли зелено кръгче – значи всичко е наред“, обясняват специалистите и поясняват, че при проблем светва червен хикс.

Инициативата и нейната реализация е дело на Българската асоциация по ски свободен и екстремен стил (БАССЕС), които организираха кампания за дарения в Интернет и събраха необходимите средства. Председателят на асоциацията Момчил Панайотов и членовете Мартин Филатов, Николай Маренски, Христо Вединов и Богдан Бояджиев благодариха за от-

зивчивостта и съдействието на хижа Николай Марков.

Самият лавинен уред подава сигнал чрез радиовълни за местоположението на бедстващ човек на хората от групата му, които не са обхванати от евентуалната лавина. Целта е те да могат по най-бързия начин, без да губят време и енергия, да открият своя приятел и да му помогнат. Работата с уреда е лесна и не би трябвало да затрудни дори и технически необразовани хора.

Подобни „липс чекъри“ до момента са монтирани на още три места в България – на хижите „Рилски езера“ в Рила и „Алеко“ във Витоша, както и над Боровец – край горната станция на кабинковия лифт „Ястребец“. Намеренията са подобни устройства, които могат да спасят човешки животи, да бъдат монтирани и в още няколко ключови зони във високата планина – в хижите „Безбог“ и „Яворов“ в Пирин, както и в хижа „Плевен“ в Стара планина.

Районът около хижа „Мальовица“ е най-алпийският в България и е особено лавиноопасен. Изключително красивият и живописен Мальовишки дял на Рила планина помни една от най-големите трагедии, свързана с българския алпинизъм, когато на 16 декември 1965 г. 16 души – най-добрите алпинисти на страната ни, са затрупани от лавина над Елениното езеро, а от тях оцеляват едва петима... Преди две години пък трима туристи оцеляват по чудо, след като попадат в лавина в м. Камината.

Последният случай на снежно свлачище е съвсем пресен – от последните почивни дни. Тогава лавината пада буквално на метри от хижа „Мальовица“ и затрупва пътеката, където, за щастие, точно в този момент не е имало хора.

ПОКАНА

УС на ТД „Егелвайс“ - гр. Сандански, на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЮ-ЛНЦ и решение от протокол № 1 от 22.02.2019 г. на УС на дружеството, свиква Общо събрание на 12.04.2019 г. от 17.30 часа в сградата на дружеството при следния дневен ред:

1. Отчетен доклад за дейността на дружеството за 2018 г.
2. Отчет за финансовия резултат от стопанската и стопанската дейност за 2018 г.
3. Приемане бюджет за 2019 г.
4. Избор на делегат и резервен делегат за Извънредния конгрес и Общото събрание на БТС, гр. София.
5. Разни.

От Управителния съвет на ТД „Егелвайс“, гр. Сандански

Честит юбилей!

През месец февруари ветеранът турист Никола Хранов навърши 95 години.

Той е лекар, художник, поет, планинар и продължава да създава стихове и пластинки, с които възпява красотата на българската природа и човешката любов.

Пожелаваме му здраве и дълголетие.

УС на ТД „Алеко Константинов 1899 г.“, гр. София

Високите планини на света

Под този наслов на 28 февруари в Информационния център на БТС се проведе поредната среща с приятели на пешеходния туризъм. Лектор бе известният алпинист, пътешественик, турист и добър приятел на БТС Евгений Динчев. Той представи богат филмов материал от личната си колекция за експедициите, в които е участвал при покоряването на Монблан, планините на Северна Индия и до базовия лагер в Хималаите.

Присъстващите се насладиха на увлекателния му разказ за техническите особености при изкачването на планините, за срещите му с местните хора, за интересните места, които е посетил, и за впечатленията, които те са оставили у него.

Събитието даде началото на отбелязването на 90-годишния юбилей на алпинизма у нас.

In memoriam

На 13 януари 2019 г., на 68 години, завинаги ни напусна

ТОДОРКА АНАСТАСОВА ПАСКАЛЕВА

(председател на КТВ – гр. Лом)

Скъпа Доре!

Две години живя в ада на жестока болест.

Крежкото ти тяло едва побираше силния ти дух.

Нито за ден не допусна да те налегне отчаянието.

Имаше мечти, имаше надежди, имаше жажда за живот. Имаше кауза – да предадеш на хората любовта към планинския туризъм. Беше силна до последния си миг. Но някой духна пламъчето на твоя живот. Отиде си от тази земя като светица – тихо, скромно, непретенциозно. Сега духът ти се рее като птица някъде над нас, над любимите ти планини. Горд и чист, избягал от суетата на земния живот. И ти отново си жива, но в други – космически измерения.

Последните ти думи към нас бяха:

„Колко съм щастлива, когато ви виждам всички заедно!“

Сбогом, Доре....

Твоите приятели от Клуба на туристите ветерани – гр. Лом

In memoriam

На 23.01.2019 г. на 86-годишна възраст ни напусна Георги Асенов Георгиев - страстен любител на природата и голям планинар. С неговото име е свързан периодът на най-голям разцвет на ТД „Орлите“ - гр. Радомир.

Дългогодишен секретар от 1978 г. до пенсионирането му, той с любов работеше за изграждането и поддържането на материалната база на хижа „Орлите“ и хижа „Момин кладенец“. Страстен радетел за запазване на туристическите бази от разрушаване.

Активно работеше за масовизиране на туризма, за увеличаване на най-широки слоеве от населението в тази полезна дейност от различни предприятия и в училищата.

Като голям организатор и масовик е бил водач на походи, екскурзионни летувания, организирал е курсове по ски и ориентиране.

Георги Асенов е бил член на Окръжния съвет на БТС, на Инспектората на БТС, делегат на конгреси на БТС, редовен участник в национални туристически събори. Почетен председател е на ТД „Орлите“. Многократно е награждаван с различни отличия.

Радомирските туристи се сбогуват с теб, приятелю!

Планинските върхове също!

Поклон!

Румен Казачки,
председател на ТД „Орлите“, гр. Радомир

По последния свободен път на Апостола

От десетилетия на 19 февруари, в памет на Васил Левски, ТД „Стратеш“ - гр. Ловеч, провежда поход по последните свободни стъпки на Апостола, извървени от него и спътника му Ни-

кола Цвятков в мразовития ден на 26 декември 1872 г. от Ловеч до Къринското ханче.

Участниците тази година бяха туристи от всички възрасти, граждани, 20 ученици от Езикова гимназия

15 туристи на ТД „Стратеш“ пред паметника на Левски в Къринското ханче

– Ловеч, със своя учител Тони Христов, общо 58 души. По традиционния маршрут: Вароша, паметника на Левски - Римския път - Пази мост, Къринското ханче, бяха проведени кратки беседи за събитията, довели до залавянето и гибелта на Васил Левски. Времето беше топло, тихо и слънчево. Минзухари грееха като свещи по поляните.

Пред вратите на ханчето гостоприемните домакини черпеха всички с горещ, ароматен билков чай. Дворът на Къринското ханче беше пълен с хора, млади и стари, тържествено

звучаха бунтовническите песни на българите, изпълнявани от Общинския духов оркестър на Ловеч. Деца, възпитаници на ОУ „Васил Левски“ - Ловеч, рецитираха стихове. Венци, цветя, кокичета обсипваха паметника на Левски. През стаите на Къринското ханче, обявено за един от 100-те национални туристически обекта, течеше река от хора, дошли да отдадат почит на Апостола и да засвидетелстват обичта си.

Текст и снимки:
г-р Дарина Петрова

Поход поклонение

На 17 февруари 2019 г. туристи от ТД „Сърнена гора“, гр. Стара Загора, се включиха в похода поклонение до манастира „Св. Петка Мулдавска“, за да отбележат 146 години от гибелта на Апостола на свободата Васил Левски. Мулдавският манастир, сгушен в склоновете на Родопите, намиращ се на 4 км от Асеновград, е един от многото, в които е отсядал Левски. Туристите за пореден път си спомниха за величието на неговите дела, за непреходните думи, изречени от Дякона: „Дела трябват, а не думи.“ Пред барелефа на Апостола проследиха възпоменателната церемония и поднесоха цветя. След това се отправиха към бившата изкуменарна на манастира, където и днес грижовно се пази малката стаичка, давала убежище на Васил Левски. Всички се възнуваха пред това свято място.

Слънчевият февруарски ден допълнително засили емоциите от тържеството, в което се включиха много участници. Поклон, Апостоле!

Донка Генчева,
ТД „Сърнена гора“,
гр. Стара Загора

Поход до хижа „Сакарджа“

На 9 и 10 февруари 2019 г. се проведе планираният поход в Златишко-Пирдопска Средна гора по маршрута Панагюрски колонии – връх Братия – връх Лисец – връх Сакарджа – хижа „Сакарджа“ - село Чавдар. Взеха участие 23-ма туриста и едно куче. Хубавото време, хубавите панорамни гледки от връх Братия и връх Сакарджа, снегът под обувките ни, добрата група, направиха от

двата почивни дни едно приятно и запомнящо се преживяване. Ще запомним и страхотния хижар на хижа „Сакарджа“ – бай Дельо, който с чиста съвест можем да подкрепим за приза „най-човечен хижар“. Чаят, кафето, бобената чорбичка (кой колкото иска) бяха безплатни. Всеки един турист получи индивидуално подаръче на вечерята, а сутринта „за изпротива“ за всеки имаше

и по стръчке здравец с пожеланието за здраве и „пак да дойдем“... В неделя, в село Чавдар, посетихме и разгледахме и Археологически парк „Тополница“, запалихме по свещичка в храма „Света Петка“ и завършихме прехода в механа „Чавдар“.

Атанас Балкански,
планински водач към
ТД „Орлово гнездо“,
гр. Казанлък

Атанас Стойчев от гр. София, студент в City University - Лондон, Руси Стойчев от гр. София, учи в DLD College - Лондон, г-р Стефан Стойчев - доктор по биология към БАН, инструктор по туризъм и инструктор по воден туризъм, обиколил е цяла Европа по суша и вода, с 60 публикации в областта на хидробиологията и екологията, и Евгения Тошева - магистър по биология, обиколила Европа по суша и вода, са носители на златни значки за събрани 100 печата от Националното движение „Опознай България - 100 НТО“.

Атанас и Руси от малки пътешестват, обичат морето, пещерите и високите планини. Любимите им места в България са Седемте рилски езера и Рилският манастир. Четиримата научават за движението по време на екскурзия из ждрелото на река Ерма, откъдето си купуват и книжките.

КАЛЕНДАРЕН ПЛАН НА БЪЛГАРСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ НА ТУРИСТИТЕ ВЕТЕРАНИ за 2019 г.

№	Дати	ПРОЯВА	Място	Организатор
I. НАЦИОНАЛНИ ПРОЯВИ				
1.1.	2 - 4.III.	Зимен поход и участие в тържествата на Шипка, посветени на Националния празник и Освобождението на България	Шипка	КТВ „А-21“ – Троян
1.2.	2 – 4.IV.	Провеждане на Годишно общо събрание	Червен бряг	БФТВ, КТВ – Червен бряг
1.3.	17 – 19.V.	Национален поход на жените ветерани	Родопи	КТВ – „Шипка“ Пловдив
1.4.	27.V. – 2.VI.	Участие с представителна група в Националния поход „Козлодуй – Околчица“	Козлодуй – Околчица	КТВ „А-21“ – Троян
1.5.	21 – 24.VI.	„С песни под звездите“ – национална среща-събор на туристите ветерани с палатъчен лагер	Троянски Балкан	КТВ „А-21“ – Троян
1.6.	14 - 17.VII.	Четвърти Национален поход „Троянски Балкан – по пътеките на Апостола“	Стара планина	КТВ „А-21“ – Троян
1.7.	24 - 26.VIII.	Участие в Празника на туризма	Витоша	КТВ „Егелвайс“
1.8.	м. XI	Годишен семинар с председателите на КТВ		БФТВ
1.9.	Целогодишно	Участие в Националните движения „100 НТО“ и „10 ПП“	Цялата страна	КТВ
II. ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОЯВИ				
2.1.	13 - 14.IV.	Откриване на спортно-туристическия сезон 2019 и празник на х. „Коман“	х. „Коман“	КТВ „А-21“ – Троян
2.2.	9 – 12.V.	Пролет в Странджа	Странджа	КТВ – „Егелвайс“, КТВ - Ямбол
2.3.	8 – 10.VI.	Нашите национални герои (ген. Вл. Вазов, Г. Бенковски, Т. Каблешков), автопоход	Рибарица, Костина, х. „Х. песен“	КТВ „Бохема“ КТВ „А – 21“ - Троян
2.4.	27 – 31.VII.	Македония – изкачване на върховете Голем Кораб и Титов връх	Македония	КТВ „Бохема“
2.5.	3 – 11.VIII.	Ком – Емине (първи етап)	Стара планина	КТВ „А-21“ - Троян
2.6.	1 - 4. IX.	Поход в Югозападна Рила	Рила	КТВ „А-21“ – Троян
2.7.	2 - 8. IX.	Традиционна среща на туристите ветерани	х. „Узана“	Милена Ботева
2.8.	15 - 18.IX.	Пирин – връх Вихрен и Бъндеришки циркус	Пирин	КТВ „А-21“ – Троян
2.9.	27 - 29.IX.	Изкачване на връх Руен	Осогово	КТВ „А-21“ – Троян
2.10.	9 - 13.X.	Красивите места на България – Есенните багри на Родопите	Родопи	КТВ „А-21“ – Троян
III. ПРАЗНИЦИ, СРЕЦИ И ДРУГИ				
3.1.	18 – 20.IV.	Пролетен празник на Балкана	Врачански Балкан	КТВ - Враца
3.2.	13 – 15.VI.	Среща край стените на стария замък	Видин	КТВ – Видин
3.3.	26 – 28.VI.	Среща с Люляковия град	Ловеч	
3.4.	28 – 30.VI.	Празник на река Дунав	Лом	КТВ - Ловеч
3.5.	м. VII	Празник на хижа „Узана“	х. „Узана“	КТВ – Лом
3.6.	20 – 21.VII.	Празник на минералната вода	Полски Тръмбеш	КТВ - Габрово
3.7.	13 – 15. IX.	Юбилеен празник на хижа „Здравец“	х. „Здравец“	КТВ – П. Тръмбеш
3.8.	м. IX	45 години КТВ – Айтос	Айтос	КТВ – Шипка – Пловдив
3.9.	м. IX	35 години КТВ – Добрич	Добрич	КТВ – Айтос
4.1.	м. X	60 години клуб „Златна есен“ - Разград	Разград	КТВ - Добрич КТВ - Разград

На 14 февруари на 82 години ни напусна дългогодишният туристически деятел, бивш председател на ТД „Рила“ и кореспондент на вестник „Ехо“

Иван Стефанов Димитров (Тахтаджийски) от град Рила.

Като дългогодишен председател на ТД „Рила“ – гр. Рила, той отгаде много любов, ентузиазъм и лични усилия за възраждане и разрастване на туристическото гружество

In memoriam

в града, в резултат на което то достигна завиден брой членове, богата дейност и достойно посрещна своята 120-годишнина през есента на 2018 г.

Неговите позитивни идеи, организационни умения и усилия, наред с организирането на десетки самостоятелни туристически походи и прояви, както и участия в нацио-

нални такива, бяха насочени и към доброволни участия на туристите за поддържане и възстановяване на туристическите пътеки и обекти в района. Пример за това е тържествено откритата на 15 май 2011 година от кмета на град Рила новоизградена екоптека „Водопади Бохе-мия“. Съществувала някога, а сега възстановена с добро-

волния труд на туристите от гружеството - с беседа, с маси, пейки, барбекю и чешма, в края на градчето, по пътя за Рилския манастир,

понастоящем е често посещавана от гости на града и пътуващите към Рилския манастир.

Като кореспондент на вестник „Ехо“ и други регионални вестници със своите прекрасни статии и стихотворения Иван Димитров (Тахтаджийски) редовно популяризираше историята, дейността и приноса на гружеството в туризма за региона.

**От приятелите
от ТД „Рила“**

Животът на Боян Петров е послание

На 07.02.2019 г. в зала „Марин Дринов“ на Българската академия на науките с представянето на българското издание на книгата „Убийството на невъзможното“ на Райнхолд Меснер, посветено на големия български алпинист Боян Петров, се отбелязва неговият рожден ден. Той щеше да навърши 46 години. Сред официалните лица бяха г-жа Екатерина Захариева - министър на външните работи и вицепремиер на Р България, Теменужка Петкова - министър на енергетиката, проф. Христо Пимпирев - директор на Антарктическият институт в България, италианският журналист Сандро Филипини - редактор на книгата; официален представител на издателство „Книгомания“ Радослава Ненова, Тихомир Димитров, г-р Петър Берон, Димитър Главчев - експрезидент на Народното събрание на Р България, и други. Тържеството в чест на рождения ден на Боян Петров започна с приветствия и речи от официалните лица и с кратко видеовключване на световноизвестния алпинист Райнхолд Меснер!

В препълнената зала със

сегащи на всеки стол, правостоящи и седнали по пода, в една извисена, духовна и ведро обстановка, в зала,

пълна със светлина и сърдечна съпричастност, посветеният момент на Боян Петров бе с изключителен

заряд, енергия и емоция на споделяне и добра надежда. Боян като обединител, мотиватор, ментор, пример и омиротворител. По време на спасителната акция в моменти на дълго очакване се подобриха политическите отношения с Непал и Китай. „Да оставим непокътнати територии за новите поколения“ със заглавието на своята последна статия преди заминаването на връх Шиша Пангма (8027 м) през 2018 г., поместена в книгата „Убийството на невъзможното“ на Райнхолд Меснер, Боян Петров ни остави и завет. Освен с откриване на далечното, непознатото и новото, алпинизмът е и култура, появи се нова литературна дисциплина, придаваща на алпинизма културно измерение, разкази, аудио и видео и литературни произведения, книги и други, очарование, с което нито една друга спортна практика не може да се сравни.

През 2014 г. Боян Петров е награден от БТС с медал „Алеко Константинов“, а през 2016 г. с медал „За особени заслуги“. Той бе избран за Мъж на годината за 2016 г., през 2017 г. е награден с медал „За спортна слава“ - I степен, на

БТС.

В тъжните, трепетни и тревожни дни на очакване и надежда той обедини така много българите, което се превърна в социално явление. Така много хора искаха само едно! Той да се върне жив и здрав. Така много чакан с една голяма добра надежда, така много обичан с една единна българска обич, като една обща енергия на заедност, на обединение, на общност, до разтърсване, до транс на всяка една българска душа! Макар със самостоятелните си изкачвания в последните години на осемхилядниците, той показва, че човек не прави нищо сам, а с очакването, вдъхновението, подкрепата, обичта, духа и емоцията на много хора, близки, съмишленици, приятели, добронамерени, помагачи с мъчалива подкрепа, приветливост и дружелюбност. Боян Петров извади от нас, българите, една обединена, обща, дълбока и топла сърдечна, боляща българска обич за него. Той е един от нас така далече и високо!

Животът на Боян Петров е наистина едно послание.

Елисавета Първанова

България на крачка от Хималайската корона

На 7 февруари в София и в Пловдив по особен начин бе отбелязан рожденият ден на алпиниста, зоолога, общественика, природозащитника Боян Петров. В салоните на БАН софиянци изслушаха възбудящите разкази на Райнхолд Меснер, а в Пловдив, в залата на Регионалния природонаучен музей, бе представена книгата „България на крачка от Хималайската корона“, за която са и следващите редове.

На 30 април 1981 г. от космическите 8516 метра българинът Христо Проданов изрече тъй дълго очакваните думи: „Аз съм на върха! На върха съм!“ Изкачен бе първият български осемхилядник и това бе четвъртият по височина връх на планетата – Ахочу. Открита е нова страница в историята на българския алпинизъм – започна и българската битка за най-високите върхове на планетата, така наречените осемхилядници.

Макар и трудно, после се заредиха Еверест, Анапурна, Чо Ойю, Гашербрум II, Нанга Парбат, Дхаулагири, Макалу, Броуд пик, Хидън пик, Кангченгзъонга, К-2, Манаслу. За да стане и България носител на най-престижната колекция за алпинистите – Хималайската корона, ни остана само един, и то най-ниският – Шиша Пангма.

Битката на българските алпинисти за изкачването на най-високите върхове на планетата вече се води в продължение на 37 години. Като участници в 65 хималайски и каракорумски експедиции, проведени под формата на национални, клубни, международни комерсиални групи, 117 наши алпинисти са направили 255 опита. От тях 30 души са направили 64 успешни изкачвания на 13 главни върха. С

най-много изкачени върха – 10, е Боян Петров, с шест върха и едно повторение на Еверест е Атанас Скатов, с 5 различни върха и едно повторение на Еверест е Николай Петков. С по три изкачени върха са Петко Тотев и Дойчин Боянов. Три изкачвания има и Тончо Тончев, но на връх Дхаулагири той повтаря изкачването си. Девет алпинисти са с по два върха. С по един изкачен връх са още 15.

Най-много изкачени върхове нашите алпинисти са осъществили през 2009 г., 2014 г. и 2017 г. – по 6. По 5 изкачвания имаме през 1984 и 2016 г. Само по едно изкачване нашите алпинисти са осъществили през 1981 и 1993 г.

Шест изкачвания нашите алпинисти са осъществили на върхове над 8-те хиляди метра, но това не са главните върхове, а тъй наречените спътници. Изкачванията на четири върха се оспорват от офиса на мис Елизабет Хоули, която е оторизирана от УИАА да регистрира както успешните, така и неуспешните изкачвания на 14-те осемхилядника, най-вече на тези, които са на територията на Хималаите.

Всичко това, а и много повече подробности читателите ще намерят в излязлата тези дни книга „България на крачка от Хималайската корона“. На 296 страници и в 145 фотоса и в луксозно издание авторът доц. Сандю Бешев се е опитал да направи читателите съпричастни на голямата българска битка в Хималаите и Каракорум. Между първата и последната страница на луксозното издание всеки от 117-те алпинисти, взел участие в битките за 14-те надоблачни гиганта, е намерил своето място. На тези, които са стигнали до връх-

България на крачка от Хималайската корона

- От 1981 г. до пролетта на 2018 г.:
- ✓ 117 български алпинисти са участвали
- ✓ 65 експедиции на върховете в Хималаите и Каракорум
- ✓ 255 направени опита за изкачвания на 14-те осемхилядника
- ✓ 64 успешни изкачвания, осъществени от 30 български алпинисти
- ✓ 6 изкачвания на върхове-спътници над 8000 м.

ната точка или там, открито всяка крачка е само на долу, авторът се е постарал да постави на съответното място снимките, отговарящи на времето, когато алпинистите ни са осъществявали самите изкачвания. В книгата са портретните снимки и на всички алпинисти, преминали 8-те хиляди метра, или тъй наречената „граница на смъртта“. В книгата са предложени и техните снимки не само защото са дали много за общия успех на експедициите, но и поради това, че още през 1938 година Хималайският комитет на Непал учредява много високото звание „Тигър на снеговете“. Това звание се дава на шерпите, преминали тази граница, което значи,

че с това звание могат да се гордеят и всички наши алпинисти, стъпили над 8000 метра.

Отгадено е значимото и на тези алпинисти, които са участвали в дадено изкачване, но са достигнали до по-ниска височина. За тях авторът се е постарал да отбележи причината за това – заболяване, лошо време или просто готам са стигнали силите им.

Доколкото е позволило мястото в една книга, са отбелязани и някои важни моменти от историята на тези най-големи върхове – техните открития, битките за първите им изкачвания, както и някои по-интересни моменти от богатата им история.

Както е отбелязано и в са-

мия преговор на книгата, въпреки усилията не всичко за една високопланинска експедиция е било възможно да намери място в тази книга, защото всяка експедиция – голяма, по-малка или самостоятелна, заслужава да бъде описана в отделна книга.

Издаването на тази книга е посветено на 90-годишния юбилей на организираните алпинизъм в България (19 ноември 2019 г.) и е в памет на Боян Петров, направил най-много от българските алпинисти в битката за 14-те надоблачни гиганта, но останал вечен пленник на най-ниския от 14-те осемхилядника – връх Шиша Пангма (8027 м).

Доц. Сандю Бешев

Нов обект – Никополис ад Иструм – с. Никюп

Античният град Никополис ад Иструм се намира на 3 км югоизточно по права линия от центъра на село Никюп и на 4.17 км северозападно по права линия от центъра на село Поликраище. Руините му са достъпни за посещение от ранна пролет до късна есен. Античният град се намира на левия бряг на река Росица, веднага вляво след моста на пътя Велико Търново - Русе. Никополис ад Иструм се проучва от археолозите още от 1900 г. Основан е през 102 г. от император Траян в чест на римската победа над даките. Градът е построен в чест на римската победа над Кробизите - местното тракийско племе, на което столицата им е била на 13 км южно от Никополис ад Иструм. Градът е разположен в Средната Дунавска равнина. Първоначално към името му е прибавено „ад Хемум“ (към Хемус - Стара планина), както е споменат в „География“ на Клавдий Птолемей, после популярно станало „ад Иструм“ (към Истрос), а по времето на император Диоклетиан (284-305 г.) е известен под слятата форма „Nicolopolis ad Istrum“. Официалното име на града, което се среща върху епиграфските паметници, в латинския му вариант е „Ulpia Nicolopolis ad Istrum“. В превод означава „Улпиевият град на победата към Стара планина/Дунав“. Добавката „Улпия“, производна от бащиното име на император Траян, получили много новоосновани или покровителствани от него градове. От началото на 2-ри век до средата на 4-и

югоизточната укрепена част е значително по-малка. Общата площ е 215.5 дка. Никополис ад Иструм и околността представлявали най-вече занаятчийски, животновъден и земеделски район, в който имало множество богати села, имения и тържища. Градът се е намирал на важния провинциален път от Одесос – Марцианополис - за Мелта и вероятно към Монтана. Никополис ад Иструм бил организиран по подобие на останалите градове в провинция Тракия, както и на градовете от Мала Азия. Официалният език бил гръцкият. Начело на градското управление стоял съветът на архонтите. В града действали два важни органа - Градският съвет (буле) и Народното събрание (демос). Специална колегия от жреци се грижела за поддържане на култа към управляващия римски император и към главните езически божества: Зевс, Хера, Атина, Херакъл, Асклепий, Митра, Кибела и др. Почитането на Тракийския конник е засвидетелствано почти навсякъде в Никополис и територията му. В Никополис ад Иструм действала и герузия. Етническият състав на населението бил пълногръден. Многобройни са лицата с латински имена, но доста от тях са с тракийски произход. Значителен е броят на гръцко произхождащите. В района имало и заселени римски и тракийски ветерани. Населението от Черноморието и от вътрешността на провинция Тракия било разделено на фили. В Никополис ад

ад Иструм. На 200 м западно от града са останките на водния резервоар - колектор. Той е пълнен от специално изграден водопровод. Интересно е, че освен с водопровод и канализация крепостта е разполагала и с парно, и дори е имало открита пътека, която се е отоплявала през зимата и около която вероятно е имало екзотични растения.

Никополис ад Иструм, а

по-късно и разширението му, били защитени с крепостни стени. Крепостната стена на града имала правоъгълна форма с порти на четирите основни стени. Западната порта се определя като главна. Тя има правоъгълен план, изградена от големи квадри в техника опус квадратум. Оформена е с две врати: външна – двукрила, дървена, и вътрешна - спускаща се (катаракта).

век е най-значителният градски център във вътрешността на областта Мизия между река Дунав и Стара планина. Най-големият му разцвет е по време на управлението на династията на Северите (193-235 г.). Пострадал от първото и второто готско нашествие, градът е възстановяван от византийците през 5-6 век заедно с други крепости на север от Стара планина. Градът е известен и с превода на Библията на готски през 4-и век от вестготския епископ Вулфила (311-383). Тук Вулфила създал готската азбука, а с това и германския литературен език, ползвайки латински и гръцки букви, както и рунни знаци. Търсена е и връзка между азбуката на Вулфила и глаголицата. В топографско отношение се състои от две части. По-голямата е северната укрепена част, а

Иструм са засвидетелствани следните фили: Apollonias, Athenias, Capitoline, Arthemisias. От намерените надписи разбираме и за някои от професиите, упражнявани в града и неговата територия: каменоделци, дърводелци, тепавичари, обушари, строител, един ветеринарен лекар, лице със съдийски полномощия, дигригент на императорския хор и т.н. Северно от крепостната стена на града, както и край Павликени и селата Бутово и Хотница, са разкрити центрове за керамично производство, задоволяващи нуждите на населението и за експорт. Край Хотница действала и каменоломна, от която се добивал ценен материал за строителство. Градът е сякаш и свои собствени бронзови монети, върху които са изобразени божества, крепостни стени, обществени и религиозни

сгради. За развлечение на населението тук са се провеждали гладиаторски борби и лов на диви животни. Никополис ад Иструм бил епископско седалище. Градът е бил планиран по т.нар. Хиподамова система (улиците се пресичат под прав ъгъл и имат посоките на света). Северната част на града е „градска“, а другата е чисто военна, където са живеели легионерите. Разкрити са: останките на одеона (малък театър за камерни спектакли); централният градски площад (агора) с останки от околостъпна колонада; сградите около площадното пространство; булеутерионът (градски съвет); една улична латрина (WC); части от голяма обществена баня (терми), две от портите на укрепителната система и др. части от архитектурата и градостроителството на Никополис

Виктория Стоименова

студентка от гр. Благоевград, и **Андрей Андреев** от гр. Благоевград са носители на златна значка от Националното движение „Опознай България - 100 НТО“. Двамата посещават обектите на движението от 2017 г. Само за две години успяват да съберат над 100 печата. Любимите им обекти са Перперикон и Вила Армира.

Екскурзионно летуване 2019 г.

КРАТКОТРАЙНИ ЕКСКУРЗИИ

Изкачване на Черни връх от Владая - 10 март

Водач - Евгений Динчев

10.03., неделя: в 08.00 ч. сборен пункт на последната спирка на трамвай № 5 в Княжево, оттам с автобус до Владая и пеша нагоре през Златните мостове, Кумата, Конярица се изкачва Черни връх, обяд и чай в чайната на върха, слизането е през хотел „Морени“, Бай Кръстьо и Драгалевския манастир в Драгалевци.

Цена: 10 лв., включва: водач Евгений Динчев.

Екипировка: зимна, ветроустойчива, стабилни обувки, яке, шапка, ръкавици, челно осветление, щетки, очила.

Трудност: дълъг зимен преход.

Зимен алпийски траверс връх Амбарица - връх Ботев - 15-17 март

15.03., петък: в 07.00 ч. сборен пункт на Централна жп гара в София пред „Информация“, с влак - до Сопот, от долната станция се взима лифт до Почивалото, оттам пеша до хижа „Добрила“ за нощувка.

16.03., събота: рано сутринта се тръгва и през върховете Амбарица, Купена, Кръстците, Костенурката, Саръка и Млечни чал се стига до заслон „Ботев“ под върха за нощувка - общо около 10 часа, изисква се добра физическа подготовка.

17.03., неделя: слизане през хижа „Васил Левски“ и Стара река към Карлово или през връх Ботев и Параджика до Калояр - по преценка на во-

дача, пристигане в София с влак.

Цена: 195 лв., включва: влак, лифт, 2 нощувки в хижа, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: зимна, ветроустойчива, стабилни обувки, яке, шапка, ръкавици, челно осветление, щетки, очила, алпийски котки, пикел, алпийска каска, прусек с 3 карабинера, алпийска седалка - могат да се наемат от фирмата за 5 лв. на ден.

Трудност: алпийски траверс от 4-а категория трудност.

Зимно изкачване на връх Ботев - 23-24 март

23.03., събота: в 07.00 ч. тръгване с придружаващ

транспорт от Руски паметник до паркинга под хижа „Плевен“, настаняване в хижа, обяд.

24.03., неделя: в 06.00 ч. изкачване на връх Ботев през връх Млечен чал и покрай заслон „Ботев“; връщане в хижа „Плевен“ по същия път, обяд в хижа и прибиране към София.

Цена: 99 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хижа, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: зимна, ветроустойчива, шапка, пикел, сгъваеми щетки, очила, стабилни обувки, котки.

Трудност: средна при изкачване на върха - умения за боравене с котка и пикел.

Еднодневна разходка

до водопада Котлите, Букоровски и Разбоишки манастир - 31 март

Тръгване в 07.30 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, през гр. Годеч пристигане в с. Разбоище, оттам пеша до Букоровския манастир и водопада Котлите, а след това - до Разбоишкия манастир.

Цена: 45 лв., вкл.: придружаващ транспорт, планински водач.

Екипировка: пролетна за ниска планина и против дъжд.

Трудност: на места стръмно.

Панагюрски колони, хижа „Павел Делирадев“, Копривищица - 13-14 април

13.04., събота: в 08.00 ч. тръгване с придружаващ транспорт от Руски паметник до Панагюрски колони и след това преход до хижа „Павел Делирадев“, нощувка.

14.04., неделя: тръгване в 8 часа към гр. Копривищица, обяд в града и връщане в София.

Цена: вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хижа, планински водач.

Екипировка: водоустойчива и студоустойчива, стабилни обувки, шапка, челно осветление, щетки.

Трудност: сравнително лесно.

Великденско пътешествие из Странджа - 26-29 април

26.04., петък: тръгване в 07.00 ч. от Руски паметник с придружаващ транспорт, пристигане в Странджа, Петрова нива и с. Звездец,

пеша през хижа „Момин кладенец“ и резервата Божурица се изкачва връх Колош (1315 м), връщане до с. Извор и до София.

Цена: 40 лв., вкл.: придружаващ транспорт, планински водач.

Екипировка: студо- и ветроустойчива, стабилни обувки, шапка, ръкавици, челно осветление, щетки.

Трудност: лека.

Пътешествие в Родопите - с. Стикъл, с. Гела, връх Карлък, с. Широка лъка, връх Турлата - 4-6 май

04.05., събота: тръгване в 07.00 ч. от Руски паметник, пристигане в Бачковския манастир, разглеждане, след това - в с. Широка лъка, разглеждане, пристигане в с. Стикъл, настаняване в къща за гости за нощувка.

05.05., неделя: пеша от с. Гела до хижа „Ледницата“ и изкачване на връх Широколъшки Снежник (Карлък) и евентуално - на връх Чаена чука, връщане до с. Гела и Стикъл - около 8 часа преход.

06.05., понеделник: пеша до връх Турлата, връщане до с. Стикъл и оплътване за София.

Цена: 165 лв., вкл.: придружаващ транспорт, 2 нощувки в селска къща за гости, планински водач.

Екипировка: пролетна, за висока планина, срещу дъжд, челно осветление, трисезонни обувки, шапка, ръкавици.

Трудност: лека до средна.

Хижа „Тъжа“, връх Марагидик, Кадемлийско пръскало - 11-12 май

11.05., събота: тръгване в 07.00 ч. от Руски паметник с придружаващ транспорт, пристигане в гр. Априлци, оттам пеша до хижа „Тъжа“ - за около 3 часа; настаняване в хижа и лек преход до Кадемлийското пръскало.

12.05., неделя: изкачване на връх Марагидик (1889 м), оттам - слизане до гр. Априлци, пристигане в Троянския манастир, разглеждане и оттам - прибиране в София.

Цена: 99 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хижа, планински водач.

Екипировка: пролетна, за висока планина, против дъжд, челно осветление, трисезонни туристически обувки, шапка, ръкавици.

Трудност: средна.

разглеждане, оттам - до архитектурно-историческия резерват с. Бръшлян, разглеждане, пристигане в Малко Търново и настаняване в туристическата база или в къща за гости.

27.04., събота: с високопроходим местен транспорт посещение на тракийското светилище „Мишкова нива“, изкачване до пещерата на тракийската богиня Бастет и до първенеца на Странджа връх Градище (710 м), връщане в Малко Търново за нощувка.

28.04., неделя: разглеждане на Малко Търново, тръгване за Ямбол и Бакаджиците, нощувка в туристическата база на Бакаджиците.

29.04., понеделник: с транспорт слизане в Ямбол и придвижване до с. Кабиле, разглеждане на археологическите останки там, изкачване на връх Башкая - най-източната кола на Средна гора, връщане в София.

Цена: 280 лв., вкл.: придружаващ транспорт, 3 нощувки в туристическа база или къща за гости, вход за музеи, местен транспорт, планински водач, местен екскурзовод.

Екипировка: пролетна, против дъжд, челно осветление, може и с маратонки.

Трудност: лека.

Село Извор - връх Колош - 1 май

Тръгване в 07.30 ч. от Руски паметник с придружаващ транспорт до с. Извор под Конявската планина, оттам

Водопадите на Западна Стара планина - 18-19 май

18.05., събота: тръгване в 07.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, през с. Копиловци пристигане в хижа „Копрен“ в Западна Стара планина, пеша до водопадите Дуршин скок, Горния скок и Воден скок - около 4 часа, нощувка в къща за гости.

19.05., неделя: с придружаващ транспорт пристигане в Чипровци, преход до Чипровския водопад, посещение на Гушевския манастир и на Чипровския манастир, прибиране в София.

Цена: 90 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в къща за гости, планински водач.

Екипировка: пролетна, срещу дъжд, челно осветление, щетки.

Каньонът на водопадите край Смолян - 24-26 май

24.05., петък: тръгване в 08.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, пристигане в Пампорово, разглеждане, след това преход до хижа „Смолянски езера“, настаняване за нощувка.

25.05., събота: разхождане през целия ден из Каньона на водопадите на река Герзобича.

26.05., неделя: тръгване за Бачковския манастир и оттам - за София.

Цена: 155 лв., вкл.: придружаващ транспорт, 2 нощувки в хижа, водач.

Екипировка: пролетна, против дъжд, челно осветление, щетки, може и с маратонки.

Трудност: лека.

Пътешествие в планините на Краището - 1-2 юни

01.06., събота: тръгване в 08.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, пристигане в с. Издемирци, оттам - изкачване на първенеца на Ездимирска планина - връх Големи връх (1219 м), слизане обратно в селото - около 3 часа; с придружаващ транспорт пристигане в Еловишка планина, от с. Горочевци изкачване на връх Плоча (1329 м), нощувка в хотелския комплекс „Горочевци“, планински водач.

02.06., неделя: пеша към връх Големи връх (1481 м) - най-високият в българската част на Краището, връщане обратно

до Горочевци - около 6 часа; прибиране в София.

Цена: 99 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хотелски комплекс, планински водач - Евгений Динчев.

Екипировка: пролетна, срещу дъжд, трисезонни обувки, ръкавици, щетки, челно осветление.

Трудност: изкачване на 3 върха, но без технически трудности.

Изкачване на връх Богдан и Буная през Копривица - 8-9 юни

08.06., събота: тръгване в 07.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, пристигане в Копривица, настаняване в къща за гости, изкачване на връх Богдан (1604 м), слизане обратно, вечеря в механа.

09.06., неделя: тръгване с транспорт към връх Буная, изкачване пеша на върха, слизане в Копривица, разходка из града и отпътуване за София.

Цена: 95 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в къща за гости, планински водач.

Екипировка: лятна, против дъжд, трекинг обувки, ръкавици, щетки, челно осветление.

Трудност: без технически трудности.

Изкачване на връх Лю- баш (1398 м) и на връх Парамунски връх (1389 м) - 16 юни

Тръгване в 07.00 ч. от Руски паметник с придружаващ транспорт, пристигане в с. Ребро, оттам за 2 часа се изкачва връх Любаш, слизане към с. Лялинци за обяд, следобед - изкачване на връх Парамунски, слизане към с. Лялинци, където чака транспортът, след кратка почивка на Парамунското ханче прибиране в София.

Цена: 45 лв., вкл.: придружаващ транспорт и планински водач.

Екипировка: пролетна, срещу вятър и студ, шапка, ръкавици, стабилни обувки, щетки, храна.

Трудност: лека.

Изкачване на връх Ботев и връх Вежен - 22-23 юни

22.06., събота: тръгване в 06.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, пристигане в с. Рибари-

ца, оттам - с транспорт до най-близкото възможно място до хижа „Вежен“ и през хижата - изкачване на върха, слизане обратно до транспорта - общо 10 часа; пристигане в гр. Априлци за нощувка.

23.06., неделя: с транспорт до пътеката за хижа „Плевен“, изкачване през хижата на връх Ботев, обратно при транспорта - общо 9 часа; отпътуване за София.

Цена: 105 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хижа или семеен хотел, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: лятна за висока планина.

Изкачване на връх Вейката в Родопите - най-южната точка на територията на България - 29-30 юни

29.06., събота: тръгване от Руски паметник в 08.00 ч. с придружаващ транспорт, спирене в Златоград, разглеждане на града и на природния феномен „Крокодила“, пристигане в с. Горно Къпиново на границата с Гърция, настаняване в къща за гости с възможност за родопска кухня.

30.06., неделя: тръгване с джип донякъде и после пеша по билото на Гюмюрджински Снежник до връх Вейката (1463 м) - най-южната точка на България, връщане до селото по същия път - общо около 7 часа пеша.

Цена: 145 лв., вкл.: придружаващ транспорт, местен джип, нощувка в семеен хотел със закуска, планинска застраховка, планински водач - Евгений Динчев.

Екипировка: като за средна планина, трекинг обувки, яке, ръкавици, шапка, челно осветление, щетки.

Трудност: без технически трудности.

Хижа „Васил Левски“, Кръстците, Купена, Ам- барица, хижа „Добрила“ - 6-7 юли

06.07., събота: среща в 06.30 ч. пред гише „Информация“ на Централна жп гара в София, тръгване с влака в 07.05 ч. за Карлово, оттам - пеша до хижите „Хубавец“, „Балкански рози“ и „Васил Левски“, обядва се или в хижа „Хубавец“, или в „Балкански рози“, нощувка в хижа „Васил Левски“.

07.07., неделя: изкачване по централното било на Стара планина между Костенурката и Кръстците, през Кръстците, Купена и Амбарица се пристига на хижа „Добрила“, където е обядът, следва спускане до лифта, слиза се с него до Сопот и оттам с влак - до София.

Цена: 90 лв., вкл.: влак в двете посоки, нощувка в хижа, лифт, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: лятна за висока планина, ветроустойчива, шапка, трекинг обувки, полар, ръкавици, челно осветление, храна.

Трудност: нелек преход, вторият ден е труден.

Изкачване на върховете Конгур и Рагомир в Беласица - 13-14 юли

13.07., събота: тръгване в 08.00 ч. с придружаващ транспорт от Руски паметник, пристигане на Рупите и разглеждане, през Петрич с транспорта до хижа „Беласица“, оттам пеша до хижа „Конгур“, където е нощувката.

14.07., неделя: изкачване на връх Конгур, оттам - изкачване на връх Рагомир, обратно през хижа „Конгур“ до хижа „Беласица“ - общо около 9 часа, оттам с транспорта е връщането в София.

Цена: 99 лв., вкл.: придружаващ транспорт, нощувка в хижа, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: лятна, за висока планина, ветроустойчива, полар, трекинг обувки, шапка, ръкавици, челно осветление, храна.

Трудност: дълъг, но не труден преход.

Преход в Рила: Хижа „Иван Вазов“, хижа „Ма- льовица“, хижа „Мечит“ - 18-21 юли

18.07., четвъртък: среща

в 06.30 ч. на автогара Овча купел в София, оттам с автобус до Дупница, оттам - автобус до Сапарева баня и отново с автобус до началната станция на лифта и с него - до хижа „Рилски езера“, след това пеша покрай езерото Бъбрека, Окоето и Сълзата се пристига на хижа „Иван Вазов“ - за около 5 часа; нощувка.

19.07., петък: преход по билото до връх Мальовица и оттам се слиза до хижа „Мальовица“, нощувка.

20.07., събота: преход през Страшното езеро, връх Лопушки и връх Мечит, пристигане на хижа „Мечит“ (ако времето е лошо, се минава по другия маршрут - през УЦ „Мальовица“).

21.07., неделя: слизане от хижа „Мечит“ в Говедарци и връщане в София с автобус.

Цена: 145 лв., вкл.: транспорт, лифт, 3 нощувки в хижа, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: лятна, за висока планина, ветроустойчива, стабилни обувки, ръкавици, челно осветление, щетки.

Трудност: средна.

Боровец, хижа „Мусала“, хижа „Заврачица“, хижа „Грънчар“, хижа „Рибни езера“, Рилски манастир - 25-28 юли

25.07., четвъртък: тръгване в 07.00 ч. с редовен автобус от автогара Юг до Самоков и оттам - отново с автобус до Боровец, оттам с лифта до Ястребец, оттам пеша през хижа „Мусала“ и връх Мусала, Близнаците, Биришки чал и Манчу се пристига на хижа „Заврачица“ - около 8 часа, нощувка.

26.07., петък: ако времето е хубаво - пеша по билото до хижа „Грънчар“, ако е лошо - през Кайзеровия път до хижата, нощувка.

27.07., събота: преход до хижа „Рибни езера“ - около 6 часа, от хижата има невероятна панорама към половин Рила!

28.07., неделя: пеша до Рилския манастир, обяд и прибиране.

Цена: 155 лв., вкл.: редовен транспорт, лифт, 3 нощувки в хижа, планинска застраховка, планински водач.

Екипировка: лятна, за висока планина, ветроустойчива, стабилни обувки, ръкавици, челно осветление, щетки.

Трудност: средна.

(Продължава в следващия брой)

Връх Ботев

Връх Ботев (2376 м н.в.) е първенецът на Стара планина и третият по височина планински първенец в България. Разположен е в централната част на Средна Стара планина – Калоферския дял. Огромният купол на връх Ботев от север се очертава от величествените бездни на Северния Джендем. На юг шеметни отвесни скали очертават Южния Джендем. На запад върхът се снижава до седловината между Безименния връх и връх Ботев при заслон „Ботев“, а на изток – до седловината Маринка при едноименния заслон. Заемайки средишно положение на територията на България и издигайки се високо над околните върхове, връх Ботев предлага неповторими панорами при ясно време към Рила, Пирин, Родопите, Средна гора и Тракийската низина на юг, а на

север – Дунавската равнина. На запад се очертава безкрайната верига на старопланински върхове – от Купените до Вежен, а на изток – Русалка и Триглав.

През 1942 г. на върха е изградена третата в България и втора по височина метеорологична наблюдателница. Връх Ботев се намира на територията на Национален парк „Централен Балкан“. През него преминава трасето на Европейския туристически маршрут Е3. Той е под № 3 от 10-те планински първенци и е обект от 100-те национални туристически обекта.

До връх Ботев отвежда 42-километров планински път от гр. Калофер. От всички страни той е „опасен“ от туристически хижи, които улесняват достъпа до него, а на върхната му точка е възстановена и приема туристи

Хижа „Тъжа“

Хижа „Плевен“

туристическата спалня „Връх Ботев“.

Предлаганите туристически маршрути към връх Ботев са летни.

Маршрут 1: гр. Калофер – хижа „Рай“ – връх Ботев.

Този маршрут е най-често използваният за изкачване на връх Ботев от юг, а хижа Рай е най-близо разположената с бърз и лесен достъп хижа.

От гр. Калофер 6-километровото асфалтово шосе отвежда до курортната местност Паниците. От нея се тръгва в северозападна посока по маркираната (син цвят) пътека по стръмен склон през широката гора. Излиза се на вододелно било и по планински път се пресичат няколко речни корита и поляни, продължава се нагоре през гората, с няколко широки серпентини се излиза над нея и след около 10 минути се достига хижа „Рай“ (3 часа). От хижа „Рай“ се тръгва на запад по широка пътека, пресича се потокът на Райското пръскало и след 10 минути се свива вдясно и нагоре (север) по хребета (зелена маркиров-

ка), спускащ се от връх Ботев. Стръмната пътека се извира вкопана в скалите, минава под скални отвеси, обезопасена на места с опънато стоманено въже. По-нагоре се продължава успоредно на малък поток по стръмен скалист наклон, излиза се на главното било и следвайки стълбовата билна маркировка, се достига върхната точка на **връх Ботев (2376 м н.в.)** (2.30 часа от хижа „Рай“).

Маршрут 2: гр. Априлци (кв. Видима) – хижа „Плевен“ – връх Ботев.

От централната част на Априлци се тръгва на юг по асфалтово шосе, преминава се последователно през квартал Видима, край затворената хижа „Видима“ и ВЕЦ „Видима“ и се достига края на пътя при автопаркинга в местността Мазането (9 км). Тук е долната станция на товарния лифт, който по желание изкачва багажа на туристите до хижа „Плевен“. Започва много стръмно изкачване до хижата. Маркираната със зелен цвят пътека се изкачва с множество къси завои в стара букова гора по

източния склон на рид Бъзов дял и излиза на равно пасище на билото, където наблизко са сградите на ПСС и хижа „Плевен“ (1.15 часа от паркинга, близо 3 часа от Априлци).

От поляната пред хижата пътеката (зелена маркировка) се изкачва в южна посока по стръмен склон през гората, пресича няколко поляни, излиза от гората, криволичи между скали и излиза на малка наклонена поляна Пещта. Оттук на изток маршрутът пресича два лавинни улея, преодолява стръмнината над грамадата на връх Купата (1 час от хижа „Плевен“), провира се из камънаците на трети улей и заобикаля стръмен тревист ръб. Предстои още по-стръмно изкачване, а движението трябва да става внимателно над бездните на Дяволска река и река Василковица. Пътеката завива право на изток, промъква се под стръмните склонове на няколко възвишения и с остър завой на юг изпъзвява на седловината между Безименния връх и връх Ботев при заслон

„Ботев“ (3 часа от хижа „Плевен“). За още 40 минути с много серпентини (червена лентова и стълбова маркировка) в източна посока се достига куполът на **връх Ботев (3 часа от хижа „Плевен“)**.

Маршрут 3: гр. Априлци (кв. Острец) – хижа „Тъжа“ – връх Ботев.

От кв. Острец на гр. Априлци се върви по асфалтово шосе (3 км) на юг до разклона на река Рибна към Русалийския проход. Маркировката е жълта лентова. Продължава се в югоизточна посока, като се навлиза в долината на Острешка река по асфалтов, а после и по горски път. Той се изкачва до водослива на два потока, през които минава по мостове. Излиза се на поляна и през гората се достига широк хребет. Със стръмно изкачване се излиза на пътя за Русалийския проход. Пътеката сече завоите на пътя през гората, а после достига до превала (2.40 часа). Продължава се вляво от хотел „Табите“ на юг по пътя и се достига хижа „Тъжа“ (3 часа). Тя е най-близ-

Хижа „Рай“

Заслон „Ботев“

кият до връх Ботев туристически обект, разположен на Главното старопланинско било, а маршрутът до върха е част от ЕЗ. От хижата се излиза до един от началните притоци на река Тъжа и след преминаване на реката започва изкачване по северния склон на рид Русалиите. Върви се през гора, след това се продължава по склона, обрасъл с хвойна и трева. След 1.30 часа се излиза на Русалийската поляна. От нея маркировката води нагоре по вододелното било и преминава южно от връх Юрушка (Овчарска) грамада. За 30 минути се излиза на седловината между него и връх Параджика. Продължава се по планинско шосе край връх Ушите до седловина Маринка с едноименния заслон. Следват се извивките на билото, като на няколко места пътеката прекосява планинския път Калофер – връх Ботев. В югозападна посока за 25 минути се достига връх Малкия Юмрук с паметник на загинали планинари. От него с леко изкачване по стълбовата маркировка за още 15 минути

се изкачва северният склон на **връх Ботев (3.30 часа от хижа „Тъжа“)**.

До хижа „Тъжа“ може да се достигне и от юг – от с. Тъжа. Навлизането на север в планината се улеснява от планинско шосе (19 км), което води до изворната област на река Тъжа в местността Смесите. Маркираната със синя лентова маркировка пътека следи изцяло трасето на пътя, като многократно го пресича. За 2.30 часа се достига до хижа „Русалка“. По-нагоре след около 1.30 часа се достига отклонението от пътя за хижа „Триглав“ (4 часа от хижа „Тъжа“). След около 1 ч. (5 часа) се достига мостът над река Кадемлийска. Продължавайки по пътя, след 20 минути се достига местността Смесите (5.20 часа), а след още 40 минути на запад край хижа „Мандрата“ се достига хижа „Тъжа“ (6 часа).

(Продължава в следващия брой)

Йордан Йорданов
експерт в БТС

ТД „Купена“ – кратка равносметка

На 5 януари се отбелязаха 58 години от откриването на пещера „Снежанка“. Присъстваха 120 души, които обсъждаха опазването на пещерите и прилепите. Започна курс „Млад спелеолог“, в който участваха 10 човека. ТД „Купена“ провежда и ски обучение в учебния център на дружеството в ледовището „Свети Константин“.

През летния сезон се провеждат

курсове „Млад турист“. Практикува се катерене на открито по изкуствени стени. Има местни маршрути по колотуризм.

За трети пореден път представители на ТД „Купена“ изкачват връх Трен (1810 м н.в.) в Сърбия, където се срещат с планинари от Сърбия, Македония и България. Тази година в изкачването се включиха 1100 човека.

Пещера „Снежанка“

Франсис Дрейк

През 16-и век сред пиратите, покровителствани от английската корона, се откроявал Франсис Дрейк, който, по думите на испанския вицецрал на Перу, „отворил пътя към Тихия океан за всякакви еретици – хугеноти, калвинисти, лютерани и групи разбойници...“.

„Железният пират“, както го наричали, бил властен, суров и твърде суверен. Веднъж по време на буря той извикал, че тя е причинена от негов враг на кораба – магосник, който я е пуснал от „своа дяволски сандък“.

В качеството си на пират Дрейк действал не на свой страх и риск, а като изпълнител на своеобразно „акционерно дружество“, един от членовете на който била самата английска кралица Елизабет. Тя оборудвала кораби със свои пари, споделяла плячката с пиратите, но и вземала лъвския дял от печалбата.

Дрейк получил своето бойно кръщение през 1567 г. във флотилията на пирата Джон Хокинс, който превземал испански градове в Централна Америка и принуждавал испанските плантатори да купуват от него негри без митнически такси.

Тази пиратска експедиция завършила с прочутата битка при Сан Хун де Улоа на 22 септември 1568 г. Пет английски кораба били потопени или пленени. Само един – под командването на Дрейк, успял да се отскубне и да се завърне в Англия.

Четири години по-късно Дрейк самостоятелно извършил нападение над Панамския провлак, ограбил керван с благородни метали от Перу и се завърнал с пленените чисто нови испански кораби.

През 1577 г. Дрейк се впуснал в най-важното си плаване, което неочаквано за него самия завършило с околосветско пътешествие. Целта на пирата била да нападне тихоокеанското крайбрежие на Испанска Америка. Дрейк

имал четири кораба с водоизместване 90-100 тона и две малки спомагателни гемии – „пинаси“. На 13 декември 1577 г. той тръгнал от пристанището Плимут.

През април 1578 г. пиратите стигнали до устието на река Ла Плата и намерили удобно пристанище край бреговете на Патагония. На 20 юни спрели в залива Сан Хулиан, където някога зимувал Магелан.

Флотилията на Дрейк намаляла до три кораба: един бил полуразрушен, от него извадили железните части, а гървените изгорили.

На 21 август англичаните влезли в Магелановия пролив и напредвали с голяма предпазливост, защото двата бряга – на континента и на архипелага Огнена земя, постепенно се доближавали един към друг. На брега се натъкнали на туземци, които живеели в колиби. Свещеникът Франсис Флетчър пише: „На грубите диваци техните съдове изглеждаха дори изящни. Лодките им са от гървесни кори, без да са уплътнени с катран и кълчища, а само обшити с ленти от кожи, но толкова плътно, че въобще не протичат. Чашите и кофите им са също от кори. Ножовете са изработени от огромни раковини – те отчупват краищата им и ги точат върху камък.“

Пътят през пролива „с неговите черни като ада нощи и яростни бури“ продължил две седмици и половина. Един от корабите изчезнал. Друг бил отблъснат от бурята в Магелановия пролив, излязъл обратно в Атлантическия океан и се завърнал в Англия.

Откриването на свободното водно пространство дало възможност на Дрейк да докаже, че Огнената земя, или „Непознатата земя“ (Terra Incognita), изобщо не е изпъкналост на Южния континент, а архипелаг, откъдето сякаш се простирало безкрайно море. Истинският Южен континент, Антарктида, се намира на 1000 километра южно

от Огнената земя. През 19-и век широкият проход между нея и архипелага нарекли „Пролив на Дрейк“.

В тези южни географски ширини, сблъскал се с ужасни ветрове и бури, Дрейк не успял да се придвижи на запад, за да изпълни едно от намеренията си – да открие крайбрежието на Южния континент. Той се насочил на север, надявайки се да се свърже с изчезналите кораби от своята ескадра във Валпарайзо, каквато била уговорката им.

На 25 ноември неговият кораб „Златната сърна“ хвърлил котва в залива Чилое, населен с индианци-араваки. Когато Дрейк с 10 въоръжени моряци слезъл на брега, те ги нападнали и убили двама англичани.

Но когато се придвижили на север, там индианците посрещнали новодошлите приятелски и им дали лоцман до Валпарайзо. Дрейк нападнал този град, ограбил го и завладял испански кораб в пристанището с товар вино и... „известно количество злато“.

Пиратите поели по-нататък на север. На испанските карти, попаднали в ръцете им, чилийското крайбрежие имало северозападно направление, но всеки път, когато Дрейк се отправял на северозапад, го губел от поглед. Оказало се, че цялото крайбрежие на днешно Чили се простира главно от юг на север.

Само близо до Перу брегът наистина завил на северозапад: Дрейк „срязал“ стотици хиляди квадратни километри несъществуваща територия. След това негово пътешествие контурът на Южна Америка върху картите придобил по-правилни, познати ни днес очертания.

В залива Баия Салада Дрейк останал един месец, като ремонтирал „Златната сърна“ и напразно чакал другите два кораба.

След Южния тропик пиратите достигнали пристанищата, от които испанците изпращали сребро за Панама, а сетне го прехвърляли към

атлантическото крайбрежие, откъдето тръгвали корабите за Испания. Те се чувствали там, както на сушата, така и в морето, в пълна безопасност и превозвали ценните товари без защитата на бойни галеони. Доста товарни кораби с лекота били пленени от Дрейк.

В Каляо (пристанището на Лима) били хвърлили котва почти 30 испански кораба, някои от които добре въоръжени. Дрейк вкарал „Златната сърна“ между тях и прекарал цяла нощ сред враговете. Моряците на съседните кораби говорили на висок глас за кораби, които току-що били замиснали за Панама.

Сутринта на 14 февруари 1579 г. Дрейк вдигнал котва, достигнал един кораб, който особено го заинтересувал, и го взел на бордаж. На него се оказал богат товар от злато и сребро, чието преброяване продължило цели 6 дни.

Когато британците през юни се издигнали до 42 градуса северна ширина, ги посрещнал внезапен преход от топлина към студ: валила суграшица, вжестата обледенели, върхлитали силни ветрове. В тихо време пък се спускали гъсти мъгли, поради което се налагало корабите да стоят на едно място. В продължение на две седмици не могли да определят местоположението си нито по слънцето, нито по звездите.

Дрейк решил да поеме от Нови Албион през Тихия океан към Молукските

острови.

В края на юли на островите Фаралон, недалеч от днешния Сан Франциско, англичаните натрупали запаси: месо от морски лъвове, яйца и месо от диви птици, и се отправили към Марианските острови. В продължение на 66 дни не видели нищо друго, освен небе и море.

В края на септември далеч се показала земя – един от Марианските острови. Но заради насрещните ветрове Дрейк видял Молукския архипелаг едва през ноември.

Той спрял до остров Тернате, като разбрал, че владетелят му е враг на португалците. Британците получили от него много провизии и продължили напред.

На юг от Сулавеси пиратите престояли един месец на малък необитаем остров. Корабът им се нуждаел от ремонт, а самите те трябвало да си отпочинат.

Още един месец корабът скитал сред лабиринт от островчета и плитчини близо до южните брегове на Сулавеси и едва не загинал, натъквайки се на рифове.

В Ява пиратите научили, че наблизо има кораби, големи колкото „Златната сърна“. Дрейк решил да не се бави, защото нямал никакво желание да се срещне с католиците португалци. Насочил се към нос Добра надежда.

„Златната сърна“ заобиколила носа в средата на 1580 г., а на 26 септември 1580 г. хвърлила котва в Плимут – 2 години и 10 месеца след напускането на Англия.

Така завършило Второто, след това на испанския кораб „Виктория“, околосветско пътешествие.

Дрейк изтъквал, и то съвсем основателно, че той бил първият капитан и водач на експедиция, който извършил околосветско пътешествие; както знаем, Магелан бил убит от туземци, преди да успее да завърши своето плаване.

Велимир Христанов

Доц. Сандю Бешев на 85 години

Началото

На 19 август миналата година на хижа „Малъовица“ отбелязахме две годишнини – 80 години от първото изкачване на Северната стена на връх Малъовица от К. Саваджиев и Г. Стоименов и годишнина от гибелта на тримата ни алпинисти на Безенгийската стена в Кавказ. Тъй като и към двете мероприятия съм много съпричастен и дори съорганизатор в района на Учебния център „Малъовица“, пристигнах с няколко верни приятели и личния си автомобил.

Обиколих всички възможни паркинги, но всички места бяха заети. Накрая трудно се вместих между две коли на шосето, и то доста далече. Излязох от колата. Времето беше чудесно. Седнах на една скала. Загледан във величието на върха, затварящ долината, се върнах назад в годините. А те не бяха малко – точно 65! Отбелязвам ги, защото тогава и моя милост стана съпричастен на това, за което искам да ви разкажа в следващите редове. Става въпрос за моя път в планината и по-точно в алпинизма...

През лятото на 1953 г. сто-тина души от различни краища на страната се събрахме пред сградата на Върховния комитет за физическа култура и спорт. Натовариха ни на няколко военни камиона, покрити с брезент и оборудвани с дървени пейки, така както масово се пътуваше по она-ва време. В село Говедарци ни преоблякоха в някакви странни дрехи, за които впоследствие разбрахме, че са трофейни от немската алпийска дивизия „Еделвайс“, останали ни от неотдавна завършилата Втора световна война. Повечето от нас, в това число и самият аз, няхахме представа къде отиваме и в какво ще ни обучават...

По пътя към Меча поляна беше много весело. Десетина-

та души, които ни придружаваха, бяха в същите „странни“ дрехи. Те непрекъснато пееха непознати за нас песни. Нагоре тръгнахме пеша. Път нямаше, въпреки имаше, но само за конската каруца на бай Илия. С нея и по този път той снабдяваше лагера с храна и всичко, което ни бе необходимо. А ние, в това число и аз, трябваше да станем алпинисти. И станахме!

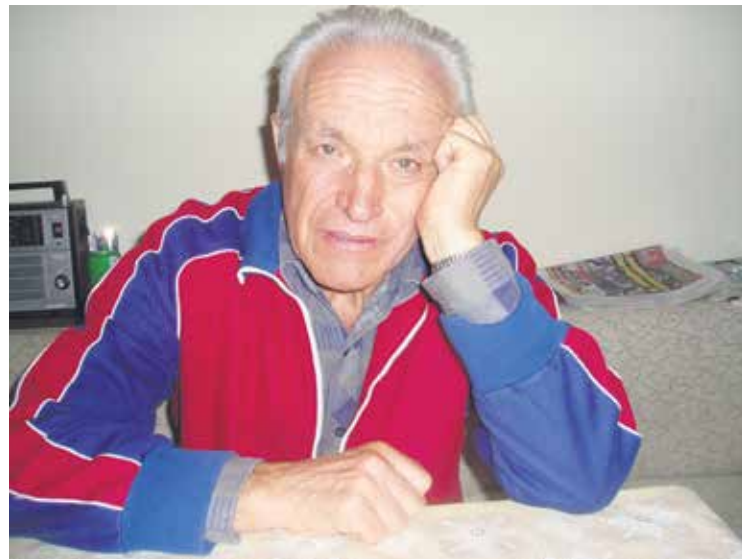
Завърших курса с отличие. Оставиха ме и за втория курс, за инструктори. И в него се оказах отличник. Много се изненадах, когато началникът на лагера бате Ганчо (както всички го наричаха) ме покани в „кабинета“ си, разбирай палатката. Предложи ми щатна длъжност като инструктор. Приех! А бях само на 19 години, и то без работа. Така свързах съдбата си с всичко, което се криеше в съдържанието планини и върхове, първоначално наши, а впоследствие и чужди. След година станах студент във Висшия институт по физкултура (ВИФ). Друг път за мен вече нямаше. 39 години, 11 месеца и 5 дни – трудов стаж, и то само в алпинизма!?! А и още 25, но вече като пенсионер...

Вестниците

Зимата на 1954 г., вече като студент, под ръководството на Георги Атанасов, още асистент, преминахме прочутото Конче на Пирин. Една колкото смешна, толкова и съдбовна случка стана причина от заслона на Кончето до хижа „Вихрен“ да вървим цели 23 часа. Толкова силно бях впечатлен, че почти не съзнателно взех молива (тогава май че нямаше още химикалки, поне аз няхах такава). Написах това, което преживяхме. Във вестник „Работническо дело“ спортния отдел завеждаше Христо Георгиев. „Той е голям турист, запален

е и по алпинизма, изпрати го до него“ – ми каза някой. Когато се върнахме от Пирин, видях името си във вестника. Да, аз, първокурсникът, бях се появил в официоза на БКП. Много се радвах. Продължих да пиша и всичко, което изпращах, намираще място във вестниците. Значи са го харесвали...

Христо отиде във вестник „Отечествен фронт“. И аз след него. После той стана главен редактор на списание „Турист“. В списанието моето име се появяваше във всеки брой. На 15 януари 1959 г. излезе първият брой на вестник „Ехо“. Първите 12 броя пропуснах. Прочитах ги от „А“ до „Я“, бяха ми интересни, но не

пловдивски вестника, излизащи в различните години. Сборирайки публикациите в изброените по-горе вестници, справката показва, че те са 1789, а и с тези от вестник „Ехо“ надминават 2000.

Изкачени върхове

Още като инструктор в ЦАЛ (септември 1953 – август 1954 г.) имах възможност да премина по всички категоризирани маршрути на Рила. Като студент по специалността алпинизъм изкачих и почти всички маршрути в Пирин и Стара планина. Преминах и по най-трудните и популярни по това време алпийски маршрути на скалните обекти с ниска надморска височина. За кратко изпълних и нормативните изисквания за званието „майстор на спорта“. Като венец на изкачванията ми по нашите върхове все пак считам двете първи зимни изкачвания на Класическия маршрут на Северната стена на връх Малъовица, както и на Славянския тур на връх Злия зъб.

Многобройни са изкачванията и извън страната, от които бих отличил траверсирането на Безенгийската стена в Кавказ през 1961 г. неуспешно и 1964 г. успешно, както и първото българско изкачване на седемхиляден връх – пик Ленин (7134 м) в Памир – 13 август 1967 г. Не би трябвало да пропусна и 15-те изкачвания на девствените върхове в Кавказ, Монголски Алтай и Андите - върхове, на които по едно неписано правило сме дали български имена, като България в Кавказ и Андите, Пловдив, София и други. Точно тук не бих пропуснал и юбилейното ми 50-о изкачване на Олимп, когато календарът ми бе отброи 84 години и 68 дни.

Научна работа

Като преподавател във висше учебно заведение, сега университет, в продължение на 50 години отдахох и на научното изследване на историята и развитието на българския и световния алпинизъм. На тази тема бе докторската ми дисертация и хабилитирането ми като доцент, както и 20-те книги на тази тема.

Е, това е част от равносметката ми, която ще отчета на 18 март т.г., когато на тортата ми ще бъде написано „85-годишен юбилей“.

се претрашвах да пиша. Та там беше корифеят на журналистическата и писателската гилдия. Не познавах още никого. Но на страниците на вестника бе започнала дискусия за „Постоянните клинове“. Изпратих моето мнение, което предизвика заслужен интерес и това ми гаде кураж. Продължих напред и ето вече 60 години съм свързан с този вестник. Материалите ми обхващаха всичко, което се отнасяше за алпинизма, за туризма, за планините, за върховете - ниски, високи, много високи и най-високи. Стръмни, отвесни, заснежени и обледенени. Пишех за проявите на нашите и чуждите алпинисти. Правех репортажи, представях заслужили алпинисти, пътешественици, туристи. Почти няма тема от планинарството, по която да не съм изказвал своето мнение. Най-последователен обаче съм бил в областта на историята на българския и

световния алпинизъм.

Сега, когато отбелязахме 60-годишния юбилей на обичания ни вестник „Ехо“, подредих това, което съм писал, а то съвсем не е малко. Точно 692 материала, публикувани във вече 1954-те излезли броя, или на всеки 2.82 броя е имало мой материал. Не претендирам за някакво първенство, но ако някой също си е водил сметка за отпечатаните си материали в нашия вестник, нека ми се обади.

С годините материалите ми най-вече по отношение на историята на нашия и чуждестранния алпинизъм станаха желани и в други вестници. За „Работническо дело“ и „Отечествен фронт“ вече споменах. За да бъде справката по-точна, ще добавя – „Народна младеж“, „Труд“, „Поглед“, „Народен спорт“, „Старт“, „Стандарт“, „Континент“, „Преса“, „Трета възраст“, „Над 55 години“, „Минаха години“, както и 4-те

90 години организиран алпинизъм в България

„Монблан!... О, да, на неговия връх съм и щастлив съм!”

Историята звучи като приказка. През 1899 г. един младеж завършва с отличие пловдивската мъжка гимназия „Княз Александър Батенберг”. Амбициозният му баща Малей Лулчев, който първоначално е учител по турски език в българското училище в Цариград, а по-късно в Пловдив, изпраща даровития си син да учи в Париж. В Париж Иван Малеев (така се казва младежът) учи литература само една година. А после, когато като студентка във Франция пристига и сестра му Панка, двамата се настаняват в Лион. Там той записва медицина, а тя естествени науки.

Наред с учението братът и сестрата не остават чужди на модното по това време планинарство. Сами или с колеги студенти те обхождат планините около Лион, а от университетския град съвсем не са далеч примамливите висоти на Алпите, увенчани с гордата белоснежна шапка на европейския първенец Монблан (4807 м).

За изкачването на този връх Иван Малеев мечтае още от 10-годишна възраст, когато в час по география за първи път чува това име с многозначителното пояснение на учителя си Илков – „висок, висок и недостижим”. И ето че сега, когато той е само на 80 км от Монблан, детската му мечта се превръща в необикновена страст. В продължение на две години братът и сестрата упорито търсят път към върха. За тренировка те се изкачват на съседните върхове: Бреван (2525 м), Бюет (3000 м), Флориа (3111 м) и Такюл (3438 м), а през септември 1901 и 1902 г. дори поемат по склоновете на „Белия великан”, както по това време мнозина са наричали Монблан.

Незначителният опит, оскъдната екипировка и влошаването се време не им позволяват повече от 3150 м. Това не ги отчайва, а още повече ги мо-

билизира и следващата година Иван Малеев отново пристига в Шамони (изходен пункт за върха – б.а.). Този път негов партньор е приятелят му Борже, гаров служител в малкото селце Шамони. За съжаление сестра му Панка внезапно заболява и се прибира в България.

В онези далечни години, когато първенецът на Стария континент е неосъществима мечта не само за опитни планинари, но и за отлично подготвени алпинисти, извеждането до върховете на Алпите става само с планински гидове (водачи). По правилата на тяхното сдружение всеки кандигат да стъпи на покрива на Европа трябва да наеме един гид, на когото да заплати сума в размер на 50 златни български лева, както и един помощник гид, който да носи багажа на гида и да е в помощ на клиента. Неговата такса е половината от тази на титулярния гид.

Тази сума се оказва доста висока за двамата и те започват усилена подготовка. През целия месец юли, който е много дъждовен, те ходят по 10-15 часа дневно почти без почивка. Газят в дълбокия сняг, копаят стъпки в твърдия лед и „упражнявахме очите си и на алпийските бездни и стръмнини”, както се изразява самият Малеев.

Упоритите тренировки и показните от тях сръчности спечелват доверието на сдружението на гидовете и двамата получават разрешение (рядко за това време – б.а.) да ползват един гид, и то без помощник. За такъв те избират един от най-известните гидове Алфред Балма, който е далечен сродник на първия човек, изкачил върха още през 1786 г. в партньорство с д-р Мишел Пакар. Освен това Алфред е и хазяин на българина при почти месечното му пребиваване в Шамони.

Екипирани с най-добротото, което са

успели да съберат от приятели и да вземат под наем от сдружението, на 1 август 1903 г. тримата поемат по склоновете на гордия исполин. Обвързани с тежкото конопено въже, Балма – Малеев – Борже бавно набират височина. След 8-часов изморителен преход те достигат заслона Гран Мюлле (3151 м), където остават да нощуват. Следващия ден тримата

използват за аклиматизация и отработване на някои елементи от легената техника, а на 3 август в един часа през нощта са на път.

По безкрайните снежно-ледени полета умората все повече натезжава в краката. В района на Гран Плато (3980 м) вече се чувства и височината, а жарките слънчеви лъчи безмилостно мъчат уморените тела. По стръмните ледени склонове водачът Балма копае десетки и стотици стъпки. С вещицата на професионален гид той умело търси верния и безопасен път през зеиналите под краката им ледени цепнатини и уверено води клиентите си към голямата цел.

Заслонът „Вало”, „Камилската гърбица”, тесният и опасен предвръхов ръб и... победа. В следобедните часове на 3 август 1903 г. първият българин – Иван Малеев, записва името си и това на току-що освободената си родина България на европейския първенец Монблан.

Радостта от победата е голяма, възторгът неописуем. Тъй дълго очакваната мечта е станала вече действителност. В краката на младия 22-годишен студент по медицина е гордият исполин на Алпите и Европа, а наоколо безброй снежно-ледени върхове, един от друг по-красиви, по-трудни, но значително по-ниски. Запленен от величествената гледка, която се открива пред погледа му, той ще напише като мото на своята книга „Възкачването ми на Монблан”: „Монблан! О, да, на неговия връх съм и щастлив съм!... За таз наслада, що изпитах, Алфреду (гидът) тъй съм благодарен.”

Изкачването си на Монблан д-р Иван Малеев описва живо и увлекателно в 6 години по-късно в книгата си „Възкачването ми на Монблан”. Книгата е написана под формата на писма до рано загиналата си по време на бомбардировките над София сестра Панка, с която през 1901 и 1902 г. заедно правят два неуспешни опита.

Днес книгата е библиотечна реликва, която всеки планинар би трябвало да прочете и поради това, че тя се явява първата пътеписна книга за алпинизма у нас. Освен нея Малеев издава още две книги, получили признанието на лекарското съсловие – „Домашен лекар“ и „Медицински енциклопедичен речник“. Д-р Малеев е бил и дългогодишен редактор на списание „Здраве и живот“, където материалите му са очаквани с голям интерес. Иван Малеев е един от първите български лекари, които започват да се занимават основно с епилепсията и нейното лекуване.

Забележителни са били и познанията му по концертно майсторство, където той е считан за един от първите ни музикални критици и основател на софийския Клуб на музикалното общество. По спомени на неговия син инж. Петър Малеев в дома им често са гостували най-големите концертни изпълнители на Европа по това време. Като изявен музикален критик Иван Малеев е имал постоянно запазено място както в Операта, така и в зала „България“ до края на живота си.

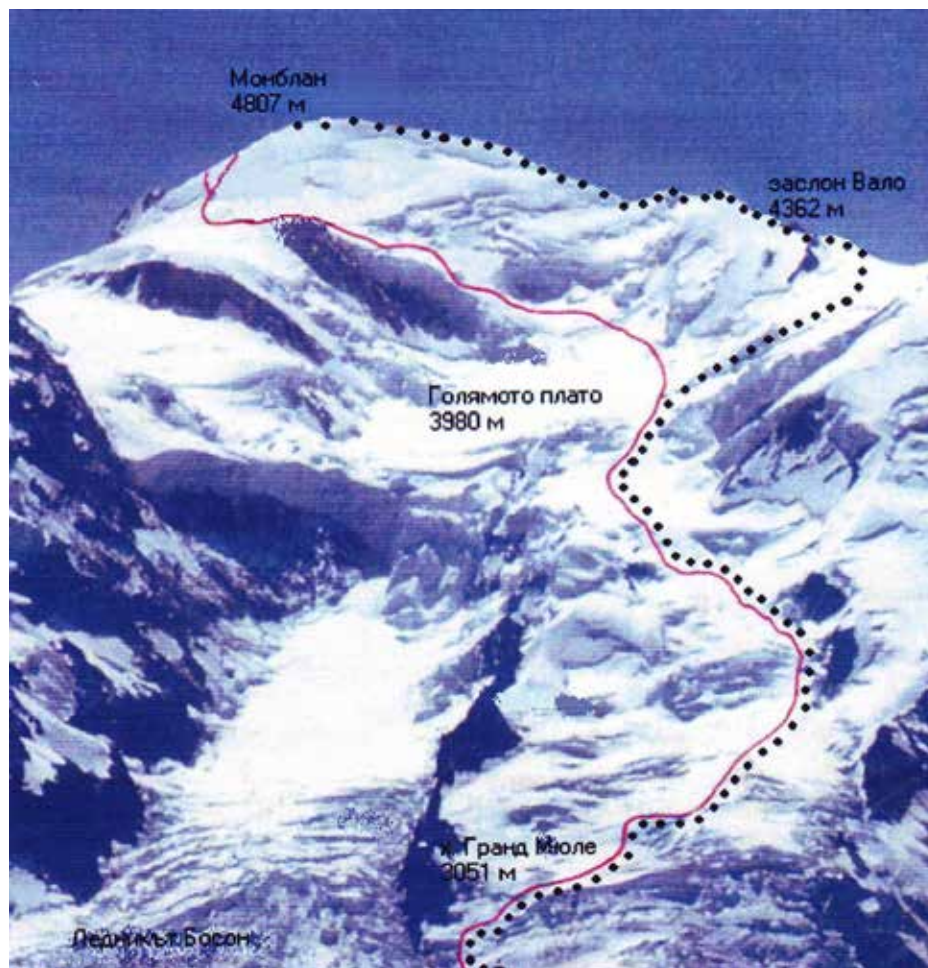
Иван Малеев е роден на 5 май 1881 г. в Пловдив. Останал твърде рано без майка, той изцяло е под влиянието на своя високообразован баща Малей Лулчев, който владее повече от 10 езика. Завършил с отличие средното си образование, баща му го изпраща във Франция, където завършва медицина.

След дипломирането си в Лион Иван Малеев специализира детски болести в клиниката „Шарите“ – Берлин. Завръщайки се в България, той е назначен за училищен лекар на Столичната община, където работи с любов и всеотдайност цели 32 години без прекъсване, чак до пенсионирането си.

Богатия си и осмислен жизнен път първият българин, изкачил европейския първенец Монблан, завършва на 24 март 1964 г., малко преди да навърши 84 години.

Към днешна дата връх Монблан, дори и развенчан вече като първенец на Европа, си остава един от най-любимите и примамливи върхове за българските туристи, планинари и алпинисти. Както е известно, отпреди двадесетина години специалистите преместиха границата между Европа и Азия малко по на изток и вече не Монблан, а Елбрус (5642 м) пое „Короната на европейски първенец“. Независимо от това организирани от алпийските си клубове, от национални състави, от туристически агенции или в самостоятелни пътувания, по наши сведения на този толкова титулуван връх са се изкачили малко повече от 900 българи. Поради това с право можем да считаме, че връх Монблан е играл, играе и занапред ще играе важна роля в историята на българското планинарство и алпинизма.

Доц. Саню Бешев

Русенци казват: За водния туризъм сезони няма

Звучи доста невероятно да се прави гребен поход през зимата, дори малко налудничаво си е едно такова начинание, предприето от русенски любители на дунавската природа. Да се юрнеш сега по голямата река с малката пластмасова лодка в обстановката на снеговалеж, ледоход или пронизващ вятър, в тези сурови климатични условия по това време на годината, да трепериш от неизбежното докосване до студената вода, да не говорим за евентуалните по-тежки или рискови моменти... Съгласете се, че не всеки би приел да влезе в каяка и да размахва греблото. Но казал го е нашият народ: „Всеки си е башка луд“, като в тази закачлива фраза винаги влага добронамереност и съпричастие. Затова веднага ще посочим, че своеобразната зимна „мини регата“ има вече доста подобни изяви. Ентузиастите са членовете на клуба по воден туризъм към ТД „Приста“ в големия крайдунавски град, решили навярно да се сродят по този начин с гренландските ескимоси. „И това си има своята прелест“, казват.

Още лани, три дни след настъпването на Новата година, 4 души се спуснаха по Дунав от Стълище (километър 515,80) до русенското пристанище (км 494), опитът им да се преборят със зимната река се оказа успешен, та бе повторен и в начало-

то на декември с плаване по-надалеч, този път двудневно - до Тутракан. И понеже „апетитът идва с яденето“, а „шило в торба не стои“, на 17 февруари т.г. „круизът от Стълище до Русе“ осъществиха вече 13 души, след като месец преди това неколцина от тях „излязоха на вода“ и по време на традиционното Дунавско вадене на кръста по повод християнския празник Богоявление (Йордановден). С други думи, календарният план за дейността на клуба по воден туризъм към дружеството си върви по график

независимо от сезоните.

Че е така, го потвърди и състоялото се неотдавна годишно отчетно събрание. Четиридесет са редовните членове на клуба, които участват с различна степен на активност не само в областта на водния туризъм, но и в мероприятията на дружеството. Да посочим, че спускането с лодки на гребла от Свищов, Вардим, Беляново, Кривина и Стълище до Русе и Ряхово е нещо обичайно за тях. Безспорно ударението пада върху проявите от национален мащаб, като похода по 1 май „Янтра - Дунав“, домакин на който са русенци, плаването по родопските язовири „Кърджали“ и „Студен кладенец“, републиканския гребен поход на БТС от Ново село до Силистра наред с международната дунавска регата ТИД, като трима гребци продължиха до делтата на голямата европейска река по канала „Св. Георги“, традиционния празник на язовир „Копринка“ и др.

Има и нещо с особено значение, което се роди преди две-три години и се утвърди не само като интересна идея, но и като изключително навременно и полезно с резултатите си начинание. Иде реч за реализацията на проекта „Да почистим заедно дунавските острови“. В отделните негови

етапи се включиха пет пъти поред клубни екипажи, които помогнаха за събирането на пластмасовите отпадъци, довлечени от водите на реката по островите „Батин“, „Люляка“, „Алеко“ и „Мишка“ от с. Батин до Сандрово и Ряхово. Нека прибавим към това съвместните изяви с клубовете по спелеология, алпинизъм и за екстремен туризъм, спомогнали за обогатяване на познанията, участието в някои планински походи и в събирането на дърва за отоплението на хижа „Тъжа“, за да се убедим, че Клубът по воден туризъм има не само добро минало, но и надеждно бъдеще. Неговият председател инж. Георги Георгиев и енергичният му заместник Митко Кушев, подпомогнати от председателя на Управителния съвет Сашо Попов и от изпълнителния секретар на дружеството Карел Маринович, вземат мерки за поддръжката на клубната база и за ремонта на нуждаещите се лодки, за закупуване на нова лодка, а при първа възможност и на ново ремарке за тяхното превозване. Разбира се, те разчитат както на сегашния клубен състав, така и на нови членове, решили да се посветят на водния туризъм. Та нека им пожелаем успех!

Христо Димов

Всеки турист, който съзира архипелага още от самолета, вижда едно малко кътче земя сред необятното Средиземно море и неминуемо се влюбва от пръв поглед. Макар и не толкова голяма на площ, страната изобилства от природни чудеса и културни паметници. Само 316 кв. км и може да се прекоси с кола за час от край до край на най-големия остров, който е дълъг 27 км и широк 14,7 км – това е Малта, а по-малките са Гозо и Комино. Населението ѝ наброява 450 хиляди души. Има и три необитаеми острова – Коминото, Филфла, Св. Павел. Географски архипелагът заема Централно Средиземно море,

кръст – гербът на рицарите на Малтийския орден. Техният знак представлява бял кръст на червен фон. Четирите му краища символизират основните християнски добродетели – смелост, сдържаност, справедливост и постоянство. Осемте му върха са всъщност осемте националности на участниците в монашеското братство: испанци, кастилици, каталонци, португалци, наварци, арагонци...

Често при лошо време не пускат ферибота до съседния остров Гозо, а това е единственият начин той да бъде посетен. Използвахме слънчевия ден и от пристанището в Циркева на остров Малта за

Малта – страната на рицарите

на 90 км южно от Италия; на 250 км северно от Либия и 288 км източно от Тунис. Част е от афрокониненталната плоча, но културно и исторически е част от Европа. От 2004 година Малта е част от Европейския съюз и е най-малката страна-член. Местните говорят малтийски – смесица от арабски, италиански и испански, който език всъщност е от семейството на семитските езици, но и повечето владеят добре английски. Силно вярващи католици са местните – страната има 365 катедрални. Населените места са слети и трудно може да бъдат разграничени. Затова, че Малта е бивша английска колония, в наследство движението на превозните средства е ляво, а за контактите им е необходим допълнително адаптер. През зимните месеци в България Малта е чудесен избор за бягство от студеното време. Вече има и директна, редовна самолетна връзка и полетът продължава около два часа. Летището им е лесно достъпно и с градски транспорт бързо може да се пристигне до столицата Валета. Голямо удобство е билетът за седем дни, с който всеки турист може да се движи неограничено по всички линии на автобусите. Ако човек е сам на спирката и не махне с ръка, е възможно превозното средство да не спре, а при слизане всеки автобус има бутон звънец, който трябва да се натисне преди желаната спирка, защото иначе автобусът може да я подмине.

Още първата вечер в столицата Валета се потопихме във вълшебството на фестивала *Notte Bianca*, това е Нощта на музеите. Стотици празнуващи, десетки сцени с всякакъв стил музика на всяко площадче. Магията на нощния град е пленяваща. Музеите са отворени с безплатно посещение и препълнени, а настроението приповдигнато. През 2018 година градът беше европейска столица на културата. Само в него има над 320 архитектурни паметници.

Отседнахме в Сейнт Пол, приятно курортно градче, разположено в южната част на дълбоко врязания залив Сейнт Пол. Легенда гласи, че тук е било корабкрушението на кораба на свети Павел, описано в Библията. Улиците са тесни, приветливи заради жълто-златистия тон, в който са повечето къщи.

На много места забелязахме изобразен Малтийският

по-малко от половин час достигнахме средния по големина остров от архипелага. Разстоянието между тях е 5 километра. Имало е неосъществен проект през 1979 г. да бъдат свързани с мост Малта и Гозо, но местните се възпротивили. Остров Гозо е дълъг 14,5 км и широк 7,2 км, има 14 градчета. И тук важи същият седемдневен билет по автобусите и се насочихме към останките на най-голямото природно чудо в Малта – Лазурния прозорец, представляващ огромна скална арка в морето, вписан в списъка на ЮНЕСКО за световното и културно наследство. На 8 март 2017 г., след мощна буря, варовиковата арка е била разрушена и скалните отломки потънали. Недалеко е едно от най-добрите места за гмуркачите. Наблизо е и езеро, около 100 м в диаметър, преградено от огромна скала, в която има тесен проход. С туристическа лодка се отправихме към този процеп и само след минути бяхме в открито море. Приключението е незабравимо!

Ранния следобед пристигнахме в столицата на остров Гозо – град Виктория, известен и като Рабат. През Средновековието е бил построен замък *Gran Castello* на съществуващото селище. По-късно бил разширен и укрепен срещу набезите на корсарите, дошли да взимат роби. Обиколката по високите крепостни стени оставя спомени за необятни панорамни гледки към града, платото и морето. Гозо има и други забележителности – в *Ggantija* се намират, според някои, най-старите мегалитни храмове на земята, датиращи още отпреди 3600 г. пр.н.е.; оранжевият плаж е от малкото облагородени, но един от най-посещаваните и дори е включен в топ 50 на най-красивите в света. А високо на билото на хребета се тъмнее отвор на пещера. Легенда разказва, че именно тук Калипсо е гържала Одисей в плен в продължение на

седем години при завръщането му от Троя към Итака. За около час по стръмна пътека се достига до тази природна забележителност – макар в самата пещера да няма нещо привлекателно, то гледката отвисоко е пленителна.

Остров Гозо е известен като музикална столица на архипелага със своите две опери и няколко фестивала. Участвали са и няколко български фолклорни групи. Малтийците обичат празниците. Всяко едно селище има свой фест, който завършва с много фойерверки. Като част от парада неминуемо присъства поклонението към светеца; има надпревара с коне, понита, водни регати. Улиците са украсявани с много знамена и хиляди пъстроцветни светлини.

При повече свободно време от пристанището Мдарт потеглят лодки и към третия обитаем остров, който е разположен между Малта и Гозо – Комино, макар той да е само с четирима постоянно живеещи жители, като единият от тях е пчелар. Всеки запазен пътешественик идва, за да се наслади на тюркоазния цвят на Синята лагуна, която представлява плитка част от морето, затворена от няколко скали.

На следващия ден се запознахме с т.нар. „Старата Малта“ и предишната столица – Мдина, близо до град Рабат (има същото име като този на Гозо). Плодородното плато на Рабат се намира почти в центъра на Малта и отлично защитава при необходимост. Археолозите са открили следи и останки от селища от най-дълбока древност. По-късно идват финикийците, римляните и накрая арабите и рицарите на св. Йоан. Автобусната спирка е на няколко минути от моста пред крепостта в Мдина. Днес дълбокият ров е зает от тревна и храстовидна растителност, изкусно аранжирана, а преди векове е бил пълен с вода и добре

е изпълнявал своята защитна функция. Средновековна романтика струи от тесните улички и малките площадчета. Мдина е известен още и с названието „Тихият град“ – липсват автомобили в него, но и много рицарски тайни и подвизи има скрити и оставени тук. Беше ни пояснено защо са така силно криволичещи всички улички в стария град. Обяснението е много интересно – улиците са дълги точно толкова, колкото дължината на една летяща стрела. Рицарите умело са се презастраховали да не бъдат застигнати от такава в гръб. На площад *San Pawl* е разположена едноименната катедрала. Тя е единствената в света такава, която е описана в Библията. Вероятно самият светец е проповядвал тук. Наблизо е също така обзорна цитадела, от която съзираш освен голямата и морето, така и град Моста. Погледът е прикован от четвъртия по големина купол в света и втори такъв в Европа – този на Ротондата, висок 61 м и диаметър 39,4 м. По време на Втората световна война е била пусната бомба, която, падайки, е пробила покрива и не е избухнала вътре, нито е наранила тристата присъстващи по време на литургията. Днес тази бомба се пази в музея.

На път към столицата Валета се отбихме да се насладим на дивната гледка на отвесните скали Дингли, които директно влизат в морето. Опитвахме и свежия вкус на плода на кактуса.

Целия следобед посветихме на град Валета. През 1566 година великият магистър Жан Паризо дьо ла Валет основава града, чиято история е пряко свързана с рицарите от Ордена на свети Йоан. Именно Франческо Лапарели, виден италиански военен архитект, дал съвременния облик на Валета. Рицарите взели заем от папа Пий и от испанския крал Филип. Интересен факт е, че Валета се явява като първия средновековен климатолог в света, т.е. градът е построен на принципа на координатна мрежа на улиците, което позволява свежият морски въздух да циркулира по улиците между двете морски пристанища. Сградата на парламента е една от големите забележителности в града. Тя е била резиденция-дворец на основателя на рицарския Орден на свети Йоан – Жан Паризо дьо ла Валет, през 1571-1574 до 1798 г., когато французите завладяват целия остров, а две години

по-късно Малта става английска колония до 21 септември 1964 година. Валета е столица на Малта от 1874 г. През 16-и век е построена монашеска църква за нуждите на Ордена на рицарите хоспиталиери. По-късно прераства в катедрала и носи името на патрона на ордена – свети Йоан. Странично в нея са разположени осем големи ниши, посветени на осемте народа, участвали в кръстоносни походи. Всеки един параклис е изрисуван от съответния рицарски орден, като е обсапан от злато и разкош.

Към катедралата има и музей, в който се намира истински шедьовър на изкуството – картината „Обезглавяването на Йоан Кръстител“ от Караваджо. Известният италиански художник е живял и творил в Малта. Катедралата е обявена за уникален паметник със световно и културно значение, защото е най-богато украсен, най-ярко изрисуван и най-посещаван. Не по-малко пищен карнавал във Валета е този, който се организира 40 дни преди Великден (при нас съвпада със Сирни Заговезни). Градините Барака са идеален вариант за отмора, а по обяд се случва нещо забележително. Точно в 12 часа се произвежда един топовен изстрел демонстративно – това е една стара традиция от над 400 години, така са поздравявали кралицата някога, когато са били английска колония. Малко след крепостните стени се намира красивият голям фонтан на Тритоните.

В района е и автогарата, откъдето заминават редовно автобуси за всички части на острова. Други популярни дестинации в Малта е селището на занаятите Та Али с многобройните занаятчийски работилници на стъклари, дърворезбари, железари, художници и други. А Марсашлок е градът на шарените рибарски лодки. Те имат задължително изрисувано око на Озирис. Цветните плавателни съдове изглеждат като тези по Скандинавските земи и са останали от времето на викингското владение на Малта. Селцето на Попай моряка е истински рай за децата – цялото градче е превърнато в атрактивен парк за най-малките. Построен е през 1979 година, когато тук е бил заснет игралният филм за известния анимационен герой. Малта е страна, която пленява всеки турист, който с удоволствие би се връщал отново и отново да пътешества из нея.

Пейзажи от Нова Зеландия

Националният парк „Маунт Кук“

Знаменитият национален парк на Нова Зеландия „Маунт Кук“ се намира в близост до град Туайзел. Той бил открит през 1953 година. Площта му е 700 кв. км.

Невъобразимо красиви творения на природата обкръжават най-високата точка на Нова Зеландия – връх Кук, чие то име носи и самият парк. Височината му е 3754 метра над морското равнище. Най-горе има изцяла седловина с много стръмни склонове. Тя е покрита с пътен сняг. Именно тази планина използвал за тренировки Едмънд Хилари – първият човек, който изкачил Еверест.

Но не е задължително да бъдете опитен алпинист, за да се насладите на красотата на парка „Маунт Кук“. В резервата има няколко върха с височина до 3000 метра. По тях се изкачват многобройни туристи, поклонници на природата. Повечето си носят палатки, които им осигуряват престой от няколко дни.

Съществуват няколко дневни туристически маршрута, които обхващат най-красивите забележителности в района. Най-популярният от тях минава през долината Хукър – той може да бъде преодолян само за 4 часа. Пътят до наблюдателната платформа Кеа Пойнт отнема още по-малко време – около 2 часа.

Животните и флората на парка са много разнообразни. Например тук можете да видите много редкия планински скачащ папагал, както и уникалната лилия „Маунт Кук“.

На територията на парка се намира известният ледник Тасман, чиято дължина е 29 км, а площта му – 156.5 кв. км. Ледникът се спуска надолу във форма на „език“ и заема 40% от целия парк. Към него може да се приближите с лодка и дори да се пръзаяте със ски във вътрешността му.

Паркът „Маунт Кук“ е обявен за обект на Световното природно наследство под закрилата на ЮНЕСКО.

Планината Игън

Планината Игън е висок

Гледка от Националния парк „Маунт Кук“

вулкан в Оукланд, който се намира в самия градски център. Надморската ѝ височина е 196 метра. От нея се разкрива прекрасна гледка към града.

Крактерът има форма на чаша и е дълбок 50 метра. Последното изригване на този вулкан е било преди 28 000 години.

В стари времена планината била място за паша на добитък на туземците маори, а по склоновете отглеждали и овощни дървета. През 19-и век земите на планината Игън били усвоени от бизнесмени от Оукланд. През 1870 г. по-голямата част от земята била разделена на големи участъци, а между тях прокарвали пътища. През 1877 г. в планината Игън било открито първото училище. От 1879 г. територията ѝ официално става част от града.

През първата половина на 20-и век по склоновете на планината започват да се появяват големи къщи, а на източната ѝ страна са построени няколко луксозни вили. Някои от тях днес са музеи, други – хотели и болници. В средата на 20-и век тези места престават да бъдат популярни и станало сравнително евтино

да се купи земя тук.

По това време планината Игън придобива малко бохемски образ, защото на нея обичали да се събират писатели, художници и артисти. Днес мнозина хора на изкуството остават да живеят в този район.

За мнозина планината Игън е свързана с едноименния затвор, построен тук в стила на средновековен замък. Затворът е издигнат от затворници, като са използвани тукашни базалтови скали.

На територията на планината Игън се намира най-големият стадион в Нова Зеландия. През зимата има състезания по ръгби, а през лятото – футболни мачове и подобната на ръгби игра ръгбилиг. Стадионът е оборудван и с мобилна площадка за крикет.

Планината Игън е едно от най-посещаваните места в Оукланд. До 2006 г. туристическите автобуси дори стигали до върха ѝ. Сега е наложена забрана за използване на транспорт по планинските склонове и за да се изкачите горе, трябва да извървите целия път пеша.

Остров Уайхеке

Това е един от най-красивите и гъсто населени острови в Нова Зеландия. Намира се в залива Хаураки и административно е част от град Оукланд, от който е на разстояние 18 километра.

Уайхеке се превежда от езика на маорите като „каскадни води“. Островът е прочут със своите пясъчни плажове, кристално чистата си изумрудена вода, както и с производството на висококачествено вино, познато в целия свят. Тук е толкова красиво, че мнозина художници са го избрали за свой дом. Затова и на разположение на туристите са великолепни творби за разглеждане – картини, скулптури, керамика.

На острова съществува галерия на художествената общност „Уайхеке“. Това е организация с нестопанска цел, призвана да подпомага изобразителните изкуства и занаяти. Галерията представя произведения на творци от цял свят. Техните картини могат да бъдат закупени на разумни цени, а купувачите дори получават малки подаръци.

Плажовете на Уайхеке за-

служават специално внимание. Природните дадености тук могат да задоволят и най-взискателните туристи: тихи, уединени заливчета, големи, многолюдни плажове, ветровити пясъчни зони с големи вълни за сърфинг, закътани в страни от туристическата навалица скалисти или пясъчни ивици.

Предлагат се най-разнообразни водни развлечения. На разположение на туристите са крайбрежни кафенета, ресторанти и магазини. Панорамните пейзажи, широко отворени към морето, са зашеметяващи. С две думи, налице е всичко, което любители на плажната почивка може да пожелаят.

В източната част на острова се намира „Мануър бей“ – красив залив с пристанище за кораби, лодки и яхти.

Почвата на Уайхеке е особено добра за отглеждане на грозде. Първото лозе тук се появява през 1977 година. Сега по целия остров са разпръснати многобройни винарни. Много от тях предлагат дегустация на своите вина и дори ресторанти, в които пътешествениците да се насладят на чудесните напитки.

Островът произвежда вина, като „Каберне совиньон“, „Мерло“, „Малбек“, „Каберне Фран“, а отскоро и „Шардоне“. Туристическите маршрути най-често преминават през винарските изби „Мъдбрик“, „Риджвей Естейт“ и „Те Уай“.

В допълнение към изкуството, плажните празници и виното, на острова има много забележителности: скулптурният парк „Конълс бей“, пазарът „Остенд“, военни структури от Втората световна война с тунели, бункери, команден пункт и др., красивата градина „Те Уай“ с тропически растения, историческо село и музикален музей, в който можете да гледате шоу под аккомпанимент на различни музикални инструменти.

До острова може да се стигне от Оукланд със самолет, хеликоптер или ферибот.

Уютен плаж на остров Уайхеке

Камчатка –

Камчатка е голям полуостров в Далечния изток на Руската федерация. От запад го мие Охотско море, а от изток – Берингово море и Тихият океан. Административен център на региона е град Петропавловск-Камчатски.

Изобилието от планински върхове в Камчатка предоставя най-широки възможности за алпийски ски спортове. Това е уникален район, който просто сякаш е създаден за практикуване на ски. Вече много планински склонове на полуострова са оборудвани със съвременни ски лифтове. Голямото им разнообразие позволява на тури-

Едновременно с това може да се наслаждавате и на друга неповторима гледка – как цели стада кафяви мечки ловят съомга. Важното е да се спазва безопасно разстояние, та мечките, които на полуострова наброяват повече от 1000, да не ви сметнат за конкуренти в риболова.

Камчатка е уникален вулканичен край, част от тихоокеанския Огнен пръстен. Вулканите на Камчатка са включени в Списъка на световното природно наследство на ЮНЕСКО. Активни са 29 от тях. Най-висок от тях е Ключевская сопка – височината му е 4750 метра над морското

Вулкани, гейзери и кафяви мечки

стите да си изберат наклон и скорост на ски пистата по техни предпочитания.

След скиите може да си позволите нещо, което в света го има на много малко места – да се отпуснете в естествен термални басейни с гореща вода.

На територията на Камчатка има и няколко реки, подходящи за скоростно спускане с лодки по течението им (рафтинг).

По време на хвърляне на хайвера на съомгата тук се стичат рибари от цял свят не само, за да видят тази незабравима гледка, но и да хванат риби от тази ценна порода със собствените си ръце – разбира се, в рамките на разрешените лимити.

равнище.

На полуострова има няколко природозащитни зони с уникална природа, която не се среща никъде другаде по Земята. Сред тях е прочутата Долина на гейзерите в Кроноцкий гържавен резерват.

В нея са концентрирани голям брой геотермални извори от вулканичен произход, както и находища на лечебна кал. Температурата на водата в различните извори е между 39 и 70 градуса. Построени са няколко санаториума, предлагащи балнеоложки и климатични процедури. Поради разнообразния минерален състав на изворите в тях се лекуват почти всички заболявания на човешкия организъм.

Затова и Долината на гейзерите е перлата на Камчатка, едно от чудесата не само на Русия, но и на света. В кулата на древно езеро, изчезнало преди много векове, от нажежените недра на земята изригват фонтани кипяща вода. Същност от чисто географска гледна точка Долината на гейзерите е едно от най-големите открития на 20-и век.

През 1941 г. Татяна Ивановна Устинова, геолог на Кроноцкий резерват, и местният водач Анисифор Крупеннин провеждали изследвания защо водата в една от реките е по-топла, отколкото в други. По време на една от почивките изпод земята внезапно изригна кипяща вода, съпроводена с къмба

пара и подземен грохот, което сериозно уплашило пътешествениците. Това бил гейзер, който по-късно получил названието „Първенец“.

По-късно се установило, че на територията от почти 7 хиляди квадратни километра бликат повече от 20 големи гейзера. Всеки от тях си има име, характер, периоди на сън и действие, уникалност, свой „живот“ и ритъм на изригвания. Някои гейзери изхвърлят вряла вода и пара всеки 10-12 минути. Други изригват веднъж на 4-5 часа.

Най-големият гейзер в долината – „Великан“, изхвърля вода до височината на 9-етажна сграда, а гейзерът „Троен“ съответства на своето име – изригва от три

отвора.

Гейзерът „Първенец“ изхвърля поток от вряла вода директно в река, като повишава нейната температура, докато „Захарен“ блести на слънцето с цветовете на дъгата. Струите на гейзера „Кристален“ блещат като скъпоценни камъни.

Гейзерът „Пещера“ мълчи с години, а после изведнъж стоварва неочаквано десетки тонове мътна вода в близката река, докато „Леший“, напротив, е много „приказлив“ – той постоянно „стене и въздиша“, скрит наполовина под водата.

Фантастичността на това място се допълва от стотици бликащи извори, горещи и топли водни и киселинни езера, термофилни водорасли,

ручей, водопади, изригващи изпод земята газопарови струи, кални котли с кипяща червена глина. Всичко това представлява невероятен, плашещ и в същото време очарователен спектакъл.

В тази местност туристът трябва да бъде предпазлив и изключително внимателен, за да не се изгори, да не попадне под поток вряща вода или да не стъпи в гореща кал, прикрита от ярка зелена трева.

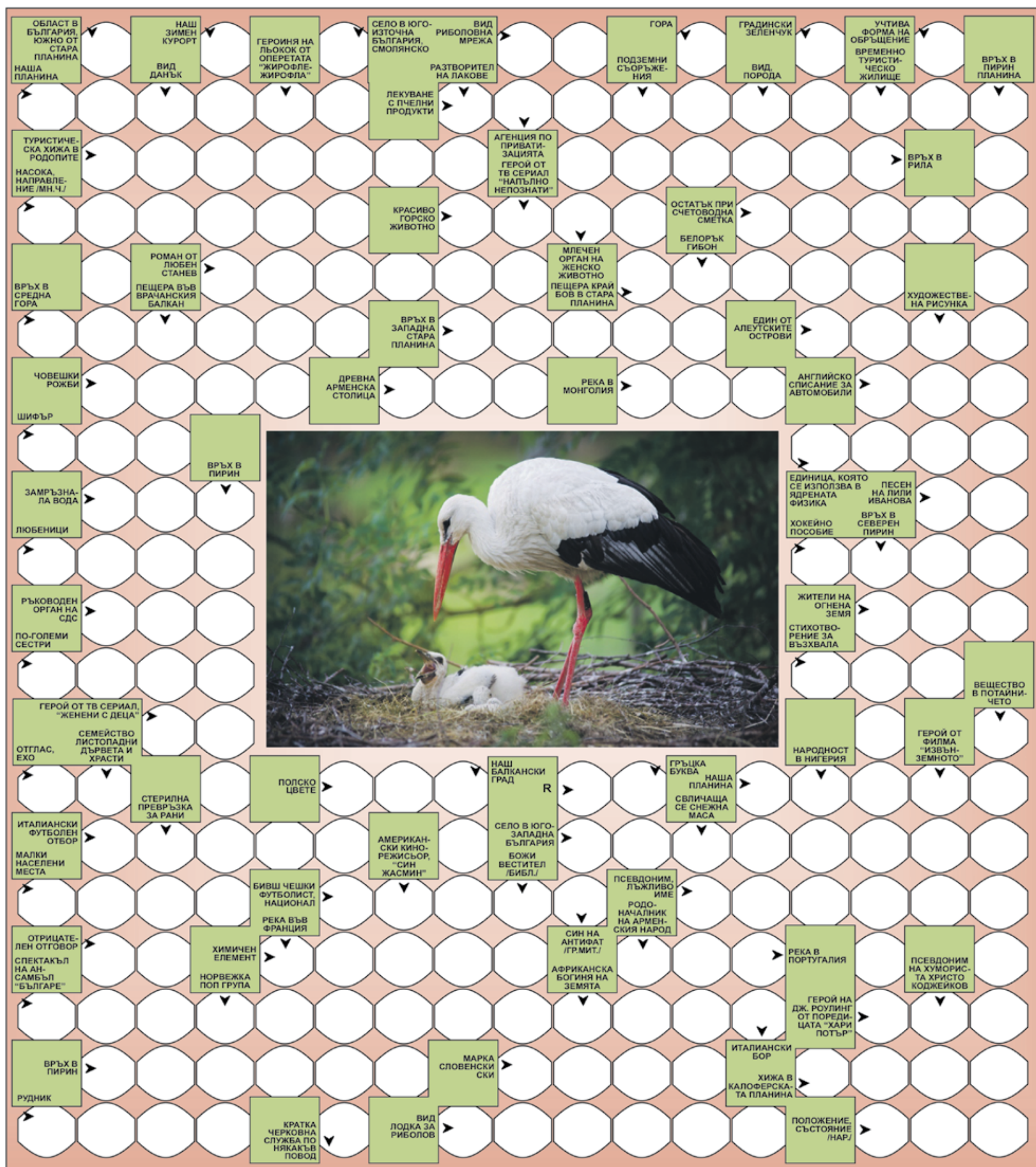
Любопитно е, че в Долината на гейзерите доверие може да се има само на пелина. Това познато и неузледно на пръв поглед растение избира абсолютно да расте на сигурни места, където туристът може спокойно да поседне за почивка, възхищавайки се на фееричното околно зрелище.

Туристите се превозват до Долината на гейзерите само с вертолет. По време на полета ще обиколите вулканите Каримски, който изригва облаци пепел, и Малий Семейчик – с тюркоазено езеро в кратера.

Пролетта идва в Долината на гейзерите месец по-рано от обикновено – тогава всичко наоколо оживява и разцъфва. Районът се обитава от много видове растения, животни и птици, някои от които живеят само тук. Всички те формират уникалната екосистема на Долината на гейзерите. Пейзажът на долината е особено своеобразен в края на есента и началото на зимата – тогава от небето пада сняг, а от недра на земята изригват нагоре пара и вряща вода.

Туристическото посещение на Долината на гейзерите се препоръчва да бъде извършено в лятно-есенния период.

РЕЧНИК: АВИ, АЛА, АЛЕВИН, АТКА, БАРН, ЕКЛ, ИБО, ИРО, ЛАТАЛ, НИС, ОЖА, ПАКИТА, СЕР, СИВИНО.

Виктория КРЪСТЕВА

ОТГОВОРИ

ВОДОПРАВНО: Ав. Подопи, Антеепария, "Запареву", Мусала, Псоки, Ерен, Салдо, "Вината", ОТВЕЧО: Розава долина, Кренови, ДДС, Леденика, Алевин, Боровец, Дисилица, "А-ха", Пакига, Сер. Сивино, Монебен, Альп / Уди / Ацетон, Котен, Ал. Лари, Анрен, Виме, Ен, Ана, Тунени, Ро. Арам, Лес. Лар, Лавина, Паса, Пиния, Салата, Ибо, Палатка, ЕБЪЛГАРИЯ": Рон, Вихрен, Ерен, "Тъжа", Мина, Араман, Хал.

В САЙТА

НА БТС -

www.btsbg.org

можете да намерите информация за: стоте национални туристически обекта, телефони и адреси на туристически дружества и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

Планинска
спасителна
служба

При нещастен случай
дежурни телефони:

GSM: 1470
за абонати на MTeI и VIVACOM

0887 100 237/238

- за абонати на останалите оператори;
02 963 2000 - стационарен телефон
Централен денонощен пост,
свързан с телефон **112**

www.pss-bg.bg

Издава: БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

Адрес на редакцията:

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525, ПК 427

Тел: 02/ 93 00 680; 0882 966 134; ISSN-0205-0943

Ако изпращате текстове по електронната поща, дублирайте задължително на двата адреса: **exobts@gmail.com** и на **emateina@gmail.com**

В редакцията не се приемат ръкописни текстове.

В редакцията не се приемат ръкописни текстове.
Последен срок за получаване на материали - 30-о число на месеца.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Емилия Матеина

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: проф. д-р Николай Овчаров; проф. д-р Витан Влахов; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; доц. Кънчо Долапчиев, Елисавета Първанова, м. с. по алпинизъм, Йордан Йорданов - експерт „Хижи и маркировка” в БТС, Константин Койнов – ориентировач, генерален секретар на Българската федерация по ориентирание

Графично оформление и предпечат: Петя Бабукова.

Печат: "Алианс ПРИНТ"

**КОНСУЛТ
БКАУНТ**

Счетоводни услуги
и данъчна защита

тел.: 02/8664553
GSM: 0899881720
ekushlev@gmail.com

БТС на Българо-руския туристически форум

Посещението на премиера на Руската федерация в Р България на 4 и 5 март 2019 г. може да бъде обобщено в две измерения: енергетика и туризъм. Втората тема получи своя мащабен завършек на Българо-руския бизнес форум в областта на туризма, състоял се на 5 март в София със съвместната организация на Министерството на туризма на Р България и Министерството на икономическото развитие на Руската федерация. Сред официалните гости бяха премиерите на двете страни - г-н Бойко Борисов и г-н Дмитрий Медведев, министърът на туризма на Р България г-жа Николина Ангелкова, която откри форума, министърът на икономическото развитие на Руската федерация г-н Максим Орешкин, заместник-председателят на Народното събрание на Р България г-н Явор Нотев, кметът на София г-жа Йорданка Фандъкова, депутати, синдикалисти, кметове на големи и малки общини в България с интерес в туризма, председателят на Българската търговско-промишлена палата г-н Цветан Симеонов, представители на туристическия бранш от двете страни. От руска страна присъстваха още и Зарина Догужева - ръководител на Федералната агенция по туризъм на Руската федерация, Владимир Падалко - вицепрезидент на Търговско-промишлената палата на Руската федерация, представители на туристически организации и компании.

В приветствието си към участниците министър Ангелкова подчерта важната роля на туризма в икономиката на страната ни. Немалък дял от чуждите туристи, избрали България като място за ваканцията си, се пада на руските граждани.

Как да се увеличи притока на туристи от Русия в Бъл-

гария и от България в Русия - това бе акцентът в изказванията на г-н Борисов и г-н Медведев. Един от съществени фактори за това безспорно е облекчаването на процеса на издаването на визи, подчерта в речта си г-н Медведев. Руската страна разработва система за електронни визи, която ще улесни визовия режим, в т.ч. и със страните от ЕС. Над половин милион руски туристи са посетили страната ни през миналата година. В голяма степен предпоставка за избора им е познатото гостоприемство на българина, добрата инфраструктура, а също така и прекрасните летни, зимни курорти и плажове по Българ-

През изминалата 2018 г. около 50 000 българи са почивали в Русия.

Г-н Борисов наблегна на развитието на културния, историческия и религиозния туризъм като важен фактор за привличането на чужди туристи, в т.ч. и на руските. За улеснение специално на руските граждани, които са избрали България за своя туристическа дестинация, вече работят изнесени центрове за издаване на визи в 59 руски градове. Българският премиер съобщи още, че е обсъдил с руския си колега и идеята за фериботна връзка между Бургас и Новоросийск, която ще улесни организирани-

ското Черноморие. Въпреки внушителната цифра обаче броят на руските туристи бележи спад през годините. Част от мерките за ограничаване на тази тенденция, според руския премиер, би могло да бъде засилването на комуникацията между отделните градове в България и Русия, както и между пристанищата. Той изтъкна още, че за привличането на чуждестранни туристи Русия разчита много на развитието на историческия и екологичния туризъм. Страната е на първо място в света по брой на национални паркове.

туристи и тези, които имат имоти у нас. Техният брой е около 300 000. С оглед на създаването на още по-голяма сигурност за руските граждани по нашите курорти в последните години се акцентира и на съвместната работа на българските и руските специални служби. Разбира се, балансираната външна политика на Р България също допринася за този процес, заяви г-н Борисов. А това, че българският лев е обвързан с еврото, дава не само стабилност и сигурност, но и прогнозируемост за чуждестранните гости,

които посещават страната ни. Според българския премиер голям потенциал за разширяване на двустранните връзки в областта на туризма има и в детския туризъм. Съхранение двустранни отношения между Русия и България задават безспорно един добър тон в условията на трудни международни отношения и санкции, заяви още г-н Борисов.

Министрите Ангелкова и Орешкин изразиха готовност двете министерства да работят в тясно взаимодействие. Очаква се да има български представители на открива-

щото се в Москва Международно туристическо изложение.

След официалната част форумът продължи с работа по отделните панели, в които се разискваха възможностите, перспективите и проблемите в двустранните отношения в областта на туризма.

На форума БТС бе представен от изпълнителния секретар г-жа Зорница Радонова и експертите Лъчезар Лазаров и Искра Чернева.

Текст и снимки:
Искра Чернева

Три върха за Трети март

И тази година по случай националния празник на България ТД „Добротица“ - град Добрич, организира и проведе екскурзия, като този път дестинацията бе град Тетевен със забележителностите и върховете около него.

Пристигайки в града на 2 март (събота) някъде около обяд, предстоеше настаняване в къща за гости „Лори“ и - веднага към историческия музей, част от 100-те НТО след музея по екопътеката „Под пръските на водопад“ до водопад „Скока“, който ни зарадва всички с пълноводие то си. Посетихме и местността Костина с „Кървавото кладенче“, където е лобното място на Георги Бенковски. За края на деня оставихме стария манастир „Свети Илия“.

На 3 март (неделя) след закуска се отправихме към с. Бабинци, което е изходна точка за три от върховете. С развети национални знамена и приповдигнато настроение се изкачихме на първия връх Острич (1069 м н.в.). Запаляхме свещич-

ка за здраве в изградения на върха параклис „Покров Богородичен“, снимки и обратно надолу към селото. Оттук поехме към втория връх - Трескавец (1151 м н.в.). Снегът който преваляваше, зарадва всички. Изкачвайки се на върха към обяд, времето се проясни и се откри красива гледка към град Тетевен. За третия връх - Червен (1221 м н.в.), трябваше пак да се върнем в селото и с автомобилите да се придвижим до самото му начало, откъдето започва пътеката за изкачването му. Улесни в шег и закачки, не усетихме кога стигнахме на върха. Снимки и обратно към Тетевен, като успяхме да посетим и църквата „Вси Светии“.

Понеделник, 4 март, след закуска се сбогувахме с любезните домакини и поехме към Гложенския манастир. След манастира преминахме и по екопътеката „Златна Панега“, която очарова всички. Използвайки това, че бяхме близо до пещера „Проходна“, преминахме и през нея, като някои от нас за пръв път видяха

„Божии очи“.

Така в рамките на три дни групата от девет възрастни и две деца изкачи три върха, премина по две екопътеки, разгледа два манастира и една църква, посети историческо място, музей и пещера и обогати познанията си за този край. И

ако мога да завърша с думите на Иван Вазов - „Ако не бях дошъл в Тетевен, и аз щях да остана чужденец на майка България“.

Мирслав Кескинов,
ТД „Добротица“